

DÁTUM

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

II/66.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Véget ért a magyar-román
értelmiségi csúcstalálkozó

Tegnap folytatták megbeszéléseiket a magyar és a román történelmi megbecsülés szükségessége mellett elkötelezett értelmiségiek képviselői Budapesten a Külügyminisztérium vendégházában. A kétnapos találkozó során a küldöttek egyetértettek abban, Európa ezen régiójában lezajlott forradalmi változások révén lehetőség nyílt a térség népei számára, hogy a haladó demokratikus európai hagyományok alapján alakítsák ki egymás közötti viszonyaikat, ezzel is kötődve az egymásra utaltság gondolatából fakadó európai együttműködés nemes hagyományairól. A magyar-román szervezeti csúcscsoport a két fél által kiadott Nyilatkozat ugyanakkor leszögezi, hogy egyelőre mindez tisztán lehetőség.

A résztvevők kölcsönösen azt is elismerték, hogy a nemzeti kisebbségekkel kapcsolatos politikának a demokratikus jogok tiszteletben tartását, a másággal elismerését, a sokszínűség előmozdítását, a tolerancián kell alapulnia. Ugyanis a kisebbség mindig sebezhető és jóval érzékenyebb, mint a többség. Ezért helyzetéből fakadó hátrányait az állam köteles sajátos jogokkal ellensúlyozni. Így lehetőség nyílik a nemzeti kisebbség önálló identitásának, átörökítésére, ami széleskörű anyanyelv-használatot feltételez számukra az élet minden területén. A felszólalók külön kitértek arra, hogy a külső fenyegetettség mítoszának élesztésével bizonyos körök a két nép mesterséges szembeállítására törekednek, s ezzel valamint a kisebbségekkel szembeni türelmetlen magatartással megakadályozzák a legkiválóbb erőket összefogását.

A találkozón azt is elhatározták, hogy ez év őszén feltehetőleg Temesvárot megrendezik második találkozójukat.

A magyar-román értelmiségi csúcs elfogadta a találkozó záródokumentumának szövegét.

A magam nevében ezeddig páratlan dialógus kinek-kinek számos, nemegyszer eltérő tanulsággal szolgál. Így *Marius Tabacu*, a kolozsvári televízió munkatársa a *Puntea* szerkesztője a következőképpen vélekedett:

– Mielőtt eljöttem volna Budapestre, sejtettem, hogy szinte az unalomig egyet fogunk érteni egymással mi, román és magyar értelmiségiek. Hozzáteszem: ezen a szinten soha nem is volt e tekintetben probléma... Tehát ez nem egy meglepetés számomra. Az általános érzésem mégis egy kicsit groteszk, tudniillik itt csakugyan azonos állásponton voltunk, miközben marosvásárhelyen az utcán verték egymást az emberek. Ez a bizonyos „azonos álláspont” azt jelenti, hogy megpróbáltuk közösen megfogalmazni a tervünket, amelyek révén segíteni tudnánk abban, hogy ilyen szélsőséges megnyilvánulások eleve ne fordulhassanak többé elő.

– És ezeket a terveket hogyan lehetne megvalósítani?

– Annyi bizonyos, hogy a romániai körülmények ismeretében nehezen. A sajtóban dolgozóként nekem annyi lehet a teendőm, hogy pontos információkkal szolgáljak hazámban, ahol a televízió és a rádió jelenleg is rendkívül manipulált. S tudvalevő, hogy a Rökkess meglehetősen félretájékoztatja a világ közvéleményét a nálunk történtek egyoldalú tárlásával. Csak egy példát említenék: a Reuter a román hírgyűlésekre hivatkozva röpítette föl a hírt, felmérhetetlen károkat okozva, hogy a marosvásárhelyi zavargásokat az váltotta ki, hogy a gyógyszerárban megjelent a felirat, hogy csak magyarokat szolgálunk ki. Ez kérem szemszédett hazugság. A sógorom úgyis ebben a patikában gyógyszerész. De visszatérve a román lakosság hiteles tájékoztatására, elengedhetetlenül fontossá vált egy erdélyi hírgyűlés létrehozása. Ennek pillanatnyilag csak gyakorlati akadályai vannak, tehát reményeink szerint előbb-utóbb ezirányú terveink megvalósulhatnak.

Raffay Ernő történész, országgyűlési képviselő a magyar-román kapcsolatok szakértője borúlátóan válaszolt arra a kérdésre, hogy mi a véleménye *Mircea Dinescu* azon kijelentéséről, mely szerint nincs igazuk azoknak, akik túlik pontosan körülhatárolt ügyekben határozott válaszokat várnak, hiszen ők nem egyetemes platformmal érkeztek Magyarországra, hanem eltérő foglalkozású, meggyőződésű magánszemélyekként, akik nem feltétlenül értenek egyet bizonyos kérdésekben.

– *Dinescu*nak igaza van, de csak részben. Ugyanis az egyének is gondolkodhatnak a nemzetiségeket megillető alapvető emberi és szabadságjogokról. Magának az összejövételnek pedig számomra az a legnagyobb pozitívuma, hogy a párbeszéd több évtizedes szüneteltetés után egyáltalán létrejött-e. Hogy milyen tanulságokat szolgál? Fültanúja voltam a vélemények őszinte kifejtésének és mellébeszélésnek egyaránt, valamint meggyőződhettem szinte kívülről figyelve a hozzászólásokat arról, hogy a kelet-európai értelmiség személyisége mennyire eltorzult. Hozzáteszem: tisztelet a kivételnek.

– Többen kifogásolták, hogy a záródokumentum nem foglalkozik a nemzeti örendelkezéssel.

– Azt még csak-csak megértem, hogy a románok nem nagyon érintik ezt a kérdéskört, de hogy a magyarok kihagyják? Igaz, a román küldöttség tagjai okkal tarthatnak attól, hogy hazatérve már magyar bérenceknek fogják őket tartani akik agymosást kaptak Budapesten, de egy párttól is független értelmiségi ettől még kimondhatja véleményét, ám itt sokan nem függetlenül. Összefoglalva: a záródokumentum roppant szép hangvételű és nincs híján humanitárius gondolatoknak. Viszont fájdalmas, hogy hiányoznak belőle alapvető, a kisebbségi lét biztosítását szolgáló elvek.

Egy művész három minőségben

(Portré Bánffy Györgyről a 4. oldalon.)

Három nappal a választások után

(Keletnémet képek a 2. oldalon.)

A kolozsvári piacot mutatja be képriportunk a 3. oldalon.

Horn Gyula az ENSZ-hez fordult

Horn Gyula külügyminiszter sürgős, személyes üzenettel fordult Javier Pérez de Cuéllarhoz, az ENSZ főtitkárához, Abdalla Szaleh al-Astálhoz, az ENSZ BT soros elnökéhez, valamint Jan Martenson főtitkár-helyetteshez, a genfi Emberi Jogi Központ vezetőjéhez. A magyar külügyminiszter az ENSZ Alapokmányja alapján indokoltan és szükségesnek tartotta, hogy a magyar kormány nevében mélyszéles aggodalmának adjon hangot a romániai magyarság ellen az elmúlt napokban elkövetett súlyos atrocitások miatt. Horn Gyula részletesen tájékoztatta a világszervezet vezetőit a Romániában élő magyarok emberi jogai, köztük az élethez és a személyes szabadsághoz való jogok példátlan és veszélyes méreteket öltött megsértései miatt. Minderről a magyar külügyminiszter kedden nyilatkozatot adott.

Elmondta: a marosvásárhelyi eseményekről értesülve kérte hazánk bukaresti nagykövétét, hogy keresse fel a román vezetőket: Iliescu elnököt, illetve Roman miniszterelnököt (a külügyminisztert nem lehet elérni, mert ő jelenleg Namíbiában tartózkodik, és így, noha meghívást kapott, nem vett részt a budapesti magyar-román értelmiségi találkozón sem). A nagykövet azonban nem tudott érintkezésbe lépni a román vezetőkkel. Ezért kedden délelőtt a magyar külügyminiszter bekérte Románia budapesti nagykövétét, és tolmácsolta neki Németh Miklós miniszterelnök szóbeli üzenetét Petre Roman kormányfőhöz. Ebben a magyar miniszterelnök kifejezi mélyszéles nyugtalanságát az elmúlt napok eseményei miatt, és kéri a román vezetés haladéktalan intézkedését nemcsak a

további vérontás, a szélsőséges kilengések, a pogromok megakadályozására, hanem azért is, mert a rendőrség és a katonaság tétlenül nézi a vandál pusztításokat, s ez bátorítást ad a szélsőséges, nacionalista elemeknek.

Horn Gyula tájékoztatta a nagykövetet arról is, hogy kedden reggel üzenetet intézett az ENSZ főtitkárához, az ENSZ BT elnökéhez és az ENSZ genfi Emberi Jogi Központjának vezetőjéhez. Ebben felhívta a figyelmet arra, hogy a román hatóságok tétlenül szemléltek az egyébként legális román szervezeteknek a magyar kisebbség elleni erőszakos és számos súlyos sebesült áldozatot követelő akcióit. A román nacionalista hullám legviszataszítóbb és a civilizált normák semmibe vételét jelentő formája a magyarság Erdélyből való kiűzését célzó követelés.

A magyar külügyminiszter az ENSZ sürgős közbenjárását kérte a normális állapotok helyreállítása érdekében. Az üzenet azt is leszögezi, hogy magyar részről ezúttal sem kívánnak beavatkozni a román belügyekbe, de nem nézhetjük tétlenül az emberi jogok és alapvető szabadságjogok, beleértve a nemzetközi okmányokban rögzített kisebbségi jogok súlyos megsértéseinek esetét. A nemzetközi közösségnek segítséget kell nyújtania az ENSZ Alapokmányának rendelkezéseibe ütköző román nacionalista lépések megfékezésében, még mielőtt a magyarok területen a helyzet tovább súlyosbodna. Ebben a magyar kormány az ENSZ hatékony közreműködését kéri, miként abban is, hogy az emberi jogi bizottság küdjön különböző zottságot a romániai helyzet tanulmányozására.

A magyar külügyminiszter felhívta a román nagykövet figyelmét arra, hogy a marosvásárhelyi tragédia nem előzmény nélküli, hiszen már hosszabb ideje tapasztalható a romániai nacionalista jelenségek felerősödése, egyes olyan mozgalmak és pártok fellépése, amelyek a nagy román nacionalizmus érvényesítését tűzik a zászlajukra. Ismertté vált az is, hogy ezek az elemek több helyen meg akarták akadályozni március 15-e romániai megünneplését, fenyegetően léptek fel a magyarokkal szemben.

Mindez azt mutatja, hogy nem elszigetelt jelenségekről van szó, hanem egyre erősödő nacionalista hullámról. Ez súlyosan árt a magyar-román kapcsolatoknak, veszélyeztetni a romániai magyarság jogainak érvényesítését, s immár fenyegeti pusztá létüket is. Az pedig végképp elfogadhatatlan, hogy ezek a nacionalista erőek el akarják úzni a magyarokat szülőföldjükről.

Horn Gyula arról is tájékoztattott, hogy a nap folyamán üzenettel fordult a januári bécsi utótalálkozó dokumentumát aláíró 34 ország külügyminiszteréhez. Ebben valamennyiüket arra kéri, hogy emeljék fel szavukat a romániai események miatt.

A külügyminiszter végezetül elmondta: a mostani magyar-román értelmiségi párbeszédet éppen azért kezdeményezte hazánk, hogy megpróbálja okos szóval, érvekkel megvilágítani a múltat, és megegyezésre jusson a két országot feszítő kérdésekben. Ezen a találkozón magyar részről egyebek közt azt is hangsúlyozták, hogy a romániai nacionalista kilengések Romániának is nagyon sokat ártnak, megakadályozzák a demokratikus építkezést.

DDR: Hal kerékpárral

Három nappal a választások után

A DDR-ből a második és harmadik betűt átíreltik, letakarják, csak egy D-t hagynak az autók rendszámabláján – így tüntetnek a Trabantok és Wartburgok az egységes Németország mellett. A házak ormán pedig a kalapács-körzök állami címer nélkül lobognak a fekete-piros-arany zászlók, míg a homlokzat alsó részéről szaggatják, kaparják a többségében Nyugat-Németországban készült elavult választási plakátokat, amelyekről elegáns urak és mutatós dámfák, ma már bukott vagy éppen győztesek integetnek, mosolyognak. Erfurtban vagyok. Ezt a várost igazában sohasem tudták az NDK-ba integrálni, mint ahogy annak idején náciává sem vált. Talán a középkori egyházi és középületek légköre, az aránytalanul nagyszámú hivatalnok és elpolgáricosodott szakmunkás konzervatívizmusa miatt van így.

A más választási kerületekben versengő 24 párt helyett csak 16 számítható szavazatra. Ezért nem indult a politikai paletta barna színezetű – ebben is a hitlerizmust utánzó – Németország Nemzeti Demokratikus Pártja, a vörös Németország Kommunista Pártja vagy az anarchista IV. Internacionálé Német Szekciója. Mivel az NDK-ban nem kellett kopogtatni a cédlák, bizony a március 18-i választás még furcsább csoportokat engedett az urnához, mint nálunk.

Melyik márka?

A választási küzdelem megjavította a város ellátását. Erről kevésbé gon-

doskodott az állami kereskedelem, inkább a keresni akarók teszik. Például az a család, amelyik reggelente megjelenik hannoveri rendszámú kamionjával az Erfurter Hof szálloda előtt és árusítani kezd. Jobbról azok a vevők jönnek, akik a helyi pénzzel fizetnek, ezért ők csak narancsot és banánt kapnak, a bal oldali sorban állók kezében az NSZK márkája, abból afrikai, latin-amerikai, számomra ismeretlen gyümölcsöket vehetnek.

Egyes állami üzletek is adnak el mind a két állam márkájáért. Egy NSZK márká 3 NDK márkát ér. Megérkeztek a Nyugaton kiadott könyvek, s naponta kapható a friss Frankfurter Allgemeine, a Die Welt című újság. Ezekért annyi keleti márkát kérnek, amennyi nyugati márkáért árusítják odaát. A hivatásos kereskedők mellett megjelentek a feketézók. Akinek autója van az csomagtartóból, a szegényebbje bördöndből árusít. Kínálják a karórákat, az eddig az NDK-ban tiltott pomó- és horrokkazettákat, piperét, s veszik dupla áron, mert nyugati csomagolású, a pudingot. Az odaátról átránduló üzletembernek konkurenseik is akadnak: az NDK-ba vendégmunkásnak szegődött százezer vietnami közül az élelmeseik. Ők hongkongi és szingapuri bizsucsodákkal jelentkeznek.

Az illegális kereskedők nem félnek a rendőrtől, mert azokat alig látják. Pedig őket nem szerelték le, mint az állambiztonság embereit. A rendőrök nem hagyták el szolgálati helyeiket

sem, mint teszik azt tömegesen a kiskatonák vagy a katona szakújság, akik közül már számosan a másik Németország seregébe, a Bundeswehrbe léptek át.

CDU-Szabad Demokrata koalíció?

Mikor a sorokat írom, még nem alakult meg az új kormány. Az bizonyos, hogy elnöke nevében francia ősrökre utaló Lothar de Maiziere, a kiváló zeneművészből, majd ügyvédből lett politikus. Az is várható, hogy az NSZK-beli koalícióhoz hasonlóan, tehát a CDU-ból, illetve annak egyik választási szövetségéből és a Szabad Demokraták Szövetségéből jön létre.

Alig csitul a parlamenti választás, máris újabbról beszélnek, ami szintén jelentős lesz. A nyári helyhatósági választást ugyanis össze akarják kötni a régi tartományok, Turingia, MACKLENBURG, Brandenburg és a két Szászország feltámasztásával, hogy a holnap Németországa 16 tartományból álljon. Egyébként Erfurt tartományát, tehát Turingiát, Hitler is megszüntette.

Az erfurti színházban egy abszurd darabot játszanak. Címe: Hal, kerékpár nélkül. Arról torzítom a következő hasonlatot. Az 5 hónapja még fegyverrel, fallal, dogmák frázisával bezárkózó ország hirtelen átfordulása olyan meglepő, mint hal kerékpárral.

Ami pedig a Trabantokat illeti: gyártásuk már ebben az évben leáll, új gépekkel a VW Golfját állítják elő...

Esélylatolgatás

Bázei fórum Európáról

Már júniusban létrejöhet a német valutaunió és ennek megteremtésétől kezdve az NDK mint gazdasági egység gyakorlatilag megszűnik létezni – ezt a jóslatot fogalmazta meg Brzezinski Bázelben az Európai Vállalkozói Központ rendezvényén. Szerinte a két Németország egységesítésének emberi vonatkozásai és a gazdaság egymásba fonódásának kérdése gyakorlatilag már eldőlt, nehéz megjósolni viszont: Mit hoz a német egység a nemzetközi politikában? A volt főtanácsadó forogatókönyve szerint mindenesetre – „az egységes Németország valószínűleg nem hagyja majd el a NATO-t”. Utalt arra, hogy a Szovjetunió a Varsói Szerződés legutóbbi külügyminiszeri értekezletén elszigetelődött. Egy átmeneti ideig még állomásozhatnak szovjet és amerikai csapatok Németország két felén, de idővel vagy a németek vagy a szovjetek a kellő biztonsági feltételek megléte esetén javasolni fogják a csapatkivonást, a NATO-országok és a Szovjetunió katonáinak távozását. Idővel így Németország Franciaországhoz hasonló státusra tehet szert az észak-atlanti szervezetben – mondta. Szerinte Magyarország esetében a politikai megosztottság fékezi a reformfolyamat ütemét. A többi felszólaló – köztük Norbert Walter a Deutsche Bank vezető közgazdásza vagy Guido Condrau a svájci bankszövetség igazgatója is azt várja, hogy a belnémet kereskedelemre alapozva az NDK fogja betölteni a „híd” szerepét Európa keleti és nyugati fele között. Ehhez helyzete sajátossága és gazdasági adottságai egyaránt hozzásegítik. A magyar részről felszólaló Fazekas Szabolcs miniszterhelyettes a Nemzetközi Kapcsolatok Titkárságának vezetője annak a véleménynek adott hangot, hogy a magyar gazdaságnak alkalmazkodnia kell a két Németország várhatóan felgyorsuló egységesedésének. Törekednünk kell arra, hogy jó gazdasági pozícióinkat a kölcsönös érdekek alapján megőrizzük Németországban, s az eddigi kétoldalú kapcsolatokat háromoldalúvá, vagyis nyugat- és kelet-németországi, illetve magyar cégek együttműködésévé alakítsuk át.

A konferencián élénk érdeklődést keltett Christa Luft az NDK gazdasági miniszterének felszólalása. Részletesen eszterelte, hogy fő vonásaiban az új keletnémet kormány is folytatja majd azokat a reformokat, amelyekről még a választások előtt született megállapodás a 16 párti kerekasztalon. Elismerete azonban, hogy a választási eredmények felgyorsítják majd a változásokat.

Párizsi tudósítónktól

Népszámlálás

Népszámlálás van Franciaországban. Százötvenezer kérdőbiztos járja az országot, s kiosztja a lakásokra, illetve a lakókra vonatkozó kérdőíveket. Am természetesen azok sem maradnak számoltalanul, akiknek otthonuk, bejelentett lakcímük nincsen. Az ívek osztogatói szerint őket kiváltképp nehéz rávenni arra, hogy válaszoljanak, fölfedjék adataikat. Azaz hogy elmondják e harminckettedik francia népszámlálás alkalmából, mi is pontosan a nevük, családi állapotuk, születési adataik és nemzetiségük, hol tartózkodtak a legutóbbi, 1982-es számbavételkor, milyen tanulmányokat folytattak, dolgoznak-e, avagy valaha dolgoztak-e már, keresnek-e valamilyen munkát, s ha igen, mióta, ha alkalmazásban állanak, akkor hol, milyen minőségben. Ezek az azok a kérdések, amelyekre az egyéni nyilvántartó lapon felelni kell Franciaországban, ezeket a kérdéseket osztották ki a Párizst járó s a legtöbb lakásba most hétvégén becsöngetett kérdőbiztosok. A kérdőív, tehát végső fokon a francia statisztikai hivatal, nem kíváncsi a vallási hovatartozásra, mint például Németországban, sem a jövedelmi helyzetre, mint az Egyesült Államokban. Ezeket a különbségeket azok a cikkek s felhívások adják elő, melyek a népszámlálás szükséges és tapintatos mivoltáról iparkodnak meggyőzni a francia hon lakóit. A gall szellem ugyanis azt diktálja, hogy ne csak a hajléktalan clochardek fogadják kelletlenül az állami kérdéseket, hanem általában az egyéb országlakók is. Egy részük nem is fog válaszolni, noha az ívek kitöltése nyilván kötelező. De Franciaország ötvenhatmilliónyi lakójából körülbelül nyolcmillió a külföldi, a bevándorló, abból meg egymillió, más becslések szerint közel hárommillió az illegális bevándorló; egymillióan vagy hárommillióan természetesen kívül maradnak a statisztikán, holott itt élnek, dolgoznak, többnyire évek óta. A bretonok közt meg többen meg fogják tagadni a választ azért, mivel a francia népszámláló kérdőívben nem készült breton nyelvű változat is. A statisztikai hivatal előzetes statisztikai számításai szerint egy százaléknyi lesz azoknak a száma, akik szándékosan hamis vagy nem ellenőrizhető adatokat írnak be a rovatokba, merő dacból, pusztán anarchikus kedvükben – mint például az a férfiú, aki gyermektelen léteére tíz gyermek apjának mondotta magát, kaján mosollyal, a francia népszámlálás kérdőívére válaszolva.

Zirkuli Péter

Dátumok – Litvánia

Litvánia történelme fordulóponton érkezett. Az események kapcsán érdemes felidézni a baltikum ország legutóbbi ötven esztendejének néhány fontos mozzanatát:

1940. augusztus 3.: A Szovjetunió Litvániát egyoldalú döntéssel bekebelezi. Több ország, köztük az Egyesült Államok és Franciaország tiltakozik;

1941. június 22.: A német csapatok át lépik a Szovjetunió határát. Litvánia 1944-ig német megszállás alatt van. A második világháború után Litvánia ismét a Szovjetunió része lesz.

1978. április: Litvániában – csakúgy mint a többi 14 szovjet köztársaságban – a Legfelsőbb Tanács új alkotmányt hagy jóvá, amelynek értelmében köztársaságnak jogában áll úgy dönteni, hogy kilép a köztársaságok szövetségéből;

1985. március 11.: Mihail Gorbacsov lesz az SZKP KB főtitkára;

1988. június: Megalakult a Litván Néppárt, a Sajudis. Tagjainak száma a közlés szerint 180 ezer. Követeléseinek egyike a nagyobb autonómia biztosítása;

1989. március 26.: Megválasztják az új moszkvai testület, a népi küldöttek kongresszusának 2250 tagját. Litvánia független jelöltjei eredményesen szerepelnek a választáson;

1989. augusztus 22.: A Litván Leg-

felsőbb Tanács elnökségének különbözősége „nemzetközi bünténynek” minősíti az 1940-es annexiót. Egy nappal később több mint kétfélmillióan – lettek, észték, litvánok – emberláncot alkotva követelnek több emberi jogot;

1989. december 20.: A litván kommunista Algirdas Brazauskas vezetésével kinyilvánítják kiválásukat az SZKP-ból. Céljuk – amint ezt deklarálják – Litvánia függetlensége, elszakadása a központi kormányzattól. Ezt megelőzően a Litván Legfelsőbb Tanács a többpártrendszer bevezetése mellett döntött;

1990. január 11.: Mihail Gorbacsov Vilniusba látogat, s megkísérli, hogy az elszakadási döntést vonják vissza. A lakosság tüntetéseken erősíti meg eltökéltségét és biztosítja támogatásáról a Litván KP-t. Amikor Gorbacsov két nap múlva visszatér Moszkvába, már nem zárja ki a többpártrendszer bevezetésének lehetőségét.

1990. február 24.: A Sajudis jelöltjei nagy sikereket érnek el a parlamenti választáson. A kommunista elvesztik többségüket a Legfelsőbb Tanácsban. Az egy héttel későbbi választáson a képviselők több mint kétharmada a Sajudis jelöltjeiből kerül ki;

1990. március 7.: Gorbacsov közli Brazauskas-szal a litvániai független-

ség „árát”: a kiválás esetén át kell térni a két ország kereskedelmében a szabadon átváltható valutában történő elszámolásra, emellett Moszkva visszaköveteli az itt eszközölt beruházásainak értékét (nyugati jelentések 34 milliárd dollárról írtak);

1990. március 11.: Litvánia kinyilvánítja függetlenségét. A parlament elnökévé a Sajudis vezetőjét, Vitautas Landsbergist választották. A bejelentésre világszerte óvatosan reagáltak, mivel Moszkva a függetlenségi nyilatkozatot nem fogadta el;

1990. március 13.: Mihail Gorbacsov elutasított minden tárgyalást a litván függetlenségről az érintett vezetővel;

1990. március 14.: A litván parlament indítványozta Moszkvának: vonják ki Litvániából a szovjet csapatokat;

1990. március 19.: A Szovjetunió Litvániát az ország részének tartja, és ezért továbbra is belpolitikai problémának tekinti a litván kérdést – jelentette ki Gennagyij Geraszimov, szovjet külügyi szóvivő. Egyúttal emlékeztetett arra, hogy a külföld, Litvánia kérése ellenére tartózkodik a függetlenség elismerésétől.

1990. március 20.: Mihail Gorbacsov ismét a litván függetlenség gazdasági vonzataira hívta fel a figyelmet.

Németh Miklós üzenete Petre Romanhoz

Németh Miklós miniszterelnök üzenetet küldött Petre Roman román kormányfőhöz. Az üzenetet kedden Horn Gyula külügyminiszter adta át Románia budapesti nagykövetének, akit a minisztériumba kéretett.

Az üzenet teljes szövege a következő:

„A magyar közvélemény és vezetés megdöbbenéssel értesült az utóbbi napokban történt, kifejezetten magyarellenes atrocitásokról Romániában.

Sajnálattal kell megállapítanom, hogy a decemberi fordulatot követően nem a megbékélés, hanem a konfrontáció irányába fordult a román többség és a magyar kisebbség viszonya Románia egyes részein. Elszomorító, hogy a kisebbségek egyéni és kolle-

tív jogainak érvényesítése egyre inkább az agresszív, sovíniszta erők által uszított románok ellenállásába ütközik. A nacionalizmus feléledésének veszélyére többször felhívtuk a román vezetést figyelmét és kértük, tegyenek meg mindent a rendkívül kedvezőtlen jelenségek kibontakozásának megakadályozására. Legmélyebb sajnálatunkra a nyilvános állásfoglalásokkal ellentétben a román vezetés – úgy tűnik – a magyar kisebbség ügyét alárendeli a belső hatalmi harcoknak, elfogadhatatlan engedelmeket tesz kifejezetten faji megkülönböztetést hirdető erőknek.

A magyar nép legnagyobb nemzeti ünnepéről, március 15-éről való romániai megemlékezések több helyütt előfordult megzavarása, nemzeti

szimbólumainak meggyalázása súlyosan sérti a magyarság érzeit. A minden civilizált mércét és emberi jóérzést megsértő március 19-ei, marosvásárhelyi pogrom jellegű magyarellenes események hírére mélyszéges felháborodással fogadtuk.

Határozottan tiltakozunk a marosvásárhelyi magyar szervezet székházának példátlan feldúlása, több magyar személy – köztük a világhírű író, Sütő András – súlyos bántalmazása, a rendfenntartó erők térlensége miatt. Nyomatékkal kérjük, hogy a román hatóságok az ENSZ Alapokmányával és más, Románia által is vállalt nemzetközi kötelezettségekkel összhangban a leghatározottabban lépjenek fel az uszító szervezetek – köztük

a hírhedtté vált, fasisztoid célokat zászlajára tűző Vatra Romaneasca – tevékenysége ellen. A hathatós intézkedések elmaradása beláthatatlan következményekkel fenyeget, amelyekért minden felelősség a román felet terheli. Aggodalommal figyeljük a nemzeti szűkkeblűség felerősödését, mert az eltávolíthatja a román társadalmat a demokratikus kibontakozás esélyétől, súlyos következményekkel jár nemcsak a kisebbségek, hanem a románok számára is. Biztosíthatom Önt, hogy a Magyar Köztársaság kormányja változatlanul síkraszáll a magyar-román viszony rendezéséért, a nemzeti megbékélésért, a magyarok és a románok demokratikus jogainak maradéktalan szavatolásáért.” (MTI)

Elnöki nyilatkozatok Párizsban

Mitterrand az államfői találkozón méltatta Havel szerepét, kijelentve: Havel megmutatta, hogy a szellemet, a szabadság szellemét nem lehet bebörtönözni.

A csehszlovák elnök a csehszlovák-francia kapcsolatok elmélyítését sürgette, utalva arra, hogy Csehszlovákia „Franciaországban született”, s országa az európai egység megteremtéséhez kíván hozzájárulni; támogatja Mitterrand tervét egy európai konföderáció megteremtésére.

Kolozsvári piac

Kapfinger András felvételei

Az írói hivatás és a politika

Csoóri Sándor nyilatkozata

A Marosvásárhelyről érkező Sütő András súlyos sérüléséről szóló hírek nyomán Csoóri Sándor író így nyilatkozott kedden délelőtt:

– Az első gondolat a megdöbbenés. Már az is kegyetlen sors, ha egy író politikáit kénytelenül, hiszen az írásával kellene kifejeznie, hogy mit gondol a társadalomról, a történelemtől, az emberekről. Úgy látszik azonban, a világnak ebben a térségében minden igazság az irodalomba vonul vissza és ott próbál kifejeződni. És Sütő Andrásnak, e kiemelkedő írónak a testi épségét, az életét is kockáztatva politizálnia kell, mint ahogyan Kelet-Európa más országaiban alkotó íróknak is ezt kellett tenniük. Sütő András egyébként egyáltalán nem volt politikus alkat, s most mégis rákényszerült erre – a megdöbbentő következményt ismerjük...

Tegnap egész éjszaka hívogattuk Vásárhelyt, mert úgy gondoltuk, ha állapotja nagyon súlyosra fordulna, akkor talán célszerűbb lenne átszállítani őt Magyarországra. Úgy tudom azonban, hogy Sütő András nem akarja ezt, az övéi között akar maradni.

– A magyarellenes atrocitások nem torpedóztatják meg a magyar és a román vezető értelmiségiek ígéretesen alakuló budapesti párbeszédét! Éppen ilyenkor kell a leghatározottabban összefogni, s megmutatni, hogy igenis tárgyalásokra van szükség. A románoknak és a magyaroknak egyaránt ez az érdekük. Nem lehet, hogy a reakció, az erőszak győzzön! (Micsoda örület: a tömeget pusztán az felbőszítette, hogy egy patika kirakatára magyarul is felkerült a cégjelvény. Olyan gyűlölködésre utal ez, ami egyáltalán nem fér össze a romániai forradalommal és az azal a reménykedéssel, amelyet a magyarság e forradalom idején érzett.)

Ceausescuék ördögi terve

Több hónappal a romániai forradalom győzelme után is még túl sok a tisztázatlan epizód, különösen a december 22-ét megelőző temesvári és bukaresti tragikus események hátterét és lefolyását tekintve. A négy főbűnös bírósági tárgyalása, valamint a további vizsgálatok, tanúmeghallgatások során viszont már fény derült arra, hogy a diktátor hatalmának fenntartása érdekében a nyílt polgárháború kirobbantásától sem riadt vissza. Arra számított, hogy a felfegyverzett „hazafias gardák”, a román munkásőrség a szekuritátés egységekkel karöltve szembeszállnak majd a parancsmegtagadó katonasággal. A felbecsülhetetlen áldozatokkal végződő leszámolás és megtorlás után, valamiféle iráni típusú forradalmi gárdista fegyveresekre támaszkodva szilárdította volna meg uralmát. Vagy legalább végnapjait, kellően felkészülve egy „összkomfortos” menekülésre, igénybe véve ismert „barátai” vendégszeretétét, esetleg katonai segítségüket...

Polgárháborúra játszva... I.

De ne vágjunk a dolgok elébe. A romániai sajtóban eddig megjelent anyagok alapján sikerült összeállítani azoknak a drámai óráknak a filmjét, amelyek szereplői életüket kockáztatva akadályozták meg, hogy a XX. század végén beláthatatlan következményekkel és áldozatokkal járó polgárháború bontakozzék ki Dél-Kelet-Európában.

Comeliu Pircalabescu ezredest december 11-én nevezték ki a hazafias gardák országos parancsnokának, romániai hivatalos szóhasználatlalt vezérkari főnöknek. A romániai munkásőrségről tudni kell, hogy közvetlen pártirányítás alatt voltak, és ennek megfelelően az országos parancsnokság is a bukaresti pártszékházban, a Központi Bizottság épületében volt. Az alakulatok megyei és országos parancsnokságát (vezérkarát), a hadseregétől akkreditált hivatásos katonatisztek alkották, akik áthelyezésük után is megőrizték ugyan egyenruhájukat, de már nem a honvédelmi tárca, miniszter fennhatósága, hanem a megyei pártelöljárók, illetve Ceausescu pártfőit-

kár közvetlenül irányíthatta, a honvédelmi miniszter, értsd: a hadsereg, tudta vagy bejegyzése nélkül bevethette a hazafias gardákat. Pircalabescu ezredest tehát december 11-én kinevezi Ceausescu országos parancsnoknak, természetesen káderdosszié alapján. A parancsnoki poszt betöltése sok tállgatásra adott alkalmat utólag is, mivel már hosszú évek óta nem volt országos parancsnok az alakulatoknak. A diktátor valószínűleg számított arra, hogy Milea honvédelmi miniszter meginog, és egy frissen hatalmat kapott, „hálás” alattvalóval akarta helyettesíteni... Tény, hogy a friss parancsnok teljesen ismeretlenül került a hatalom csúcsára: öt nap múlva, december 16-án foglalta el irodáját a Központi Bizottság épületében, ahol csak Milea honvédelmi minisztert és Ion Coman, KB-titkárt, régebbi hadügyminisztert ismert személyesen. Ezeknek azonban nem volt idejük, vagy eszüikbe sem jutott, hogy az új parancsnokot tájékoztatni kellene a temesvári eseményekről. Milea visszament a miniszté-

riumba, Coman pedig a diktátor utasítására Temesvár felé repült. A pártközpont legfontosabb katonai vezetője, a párhadsereg parancsnoka pedig úgy ült irodájában, hogy kevesebbet tudott az eseményekről, mint az ország legjobban őrzött épületének portása. Az eseményekről csak másnap délután értesült, amolyan folyosói pletykákból. December 17-én, vasárnap délután a diktátor összehívta a Politikai Végrehajtó Bizottságot, ahol a legszűkebb pártvezetésben tárgyalták meg a dolgokat és döntöttek a megtorlás módjairól, ezt követően Ceausescu telekonferenciát tartott az összes megyei vezetővel, ahol parancsba adta a hazafias alakulatok harcászultságba helyezését, a fegyverek szétosztását és a lőszer kiszállítását a kaszárnyákból. (Az események megértéséhez tudni kell, hogy a hazafias gardák munkahelyek, gyárak, vállalatok szerint voltak megszervezve. A fegyvereket a gyári megerősített raktárakban tárolták, de lőszer nélkül. A gyakorlatokhoz, illetve az esetleges bevetéshez szükséges lőszer a katonaság volt köteles biztosítani számukra.)

(folytatjuk)

Szőllősi Gábor

Az elnök határozatlan

A Vatra Romaneascăról nem volt szó

Ion Iliescu televíziós beszédet intézett az ország népéhez, Erdély lakosságához. Marosvásárhelyen – mondotta – súlyossá váltak az események és román állampolgárok „az előző eseményeket felmérve, értékelve, sajnálatos csülekedetekre ragadtatták magukat”. A tüntetők pártszékházakat dúltak fel, közöttük az RMDSZ székházát. A Magyar Demokrata Szövetség több tagját, közöttük Sütő András író megsebesítették.

Iliescu nem tett említést a Vatra Romaneasca nacionalista szervezetéről, csupán ezt mondta: – A kialakult helyzet megoldásáért mindent meg kell tenni, mivel a feszültségek, a gyanúsítgatások nem szolgálják sem a románok, sem pedig a magyarok érdekeit. A józan észre kell apellálnunk, nagy önmérséklettel kell bizonyosságot tennünk, jobban meg kell értenünk egymás álláspontját, türelmet kell tanúsítanunk. – Szólt arról, hogy Romániában most kezdődik a választási időszak, ami fokozhatja a feszültségeket. Új termi-

nológiát alkalmazott: „az alaplakosság”-ot említette, azt, amelynek a nemzetiségekhez fűződő viszonya érdekében a felelős tényezőknek mindent meg kell tenniük a jobb megértésért.

Sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy a helyi szervek nem tudták megfékezni a szélsőséges elemeket. Hozzátette: – Nemzeti érdek, hogy a szélsőséges akciók ne terjedjenek át más területekre. Szükség van arra, hogy a románok és a magyarok ne engedjenek ösztöneiknek. – Iliescu szerint párbeszédre van szükség, mert csak ez az út lehet a demokratikus fejlődés alapja. „Bizunk abban, hogy van erőnk az együttélés biztosításához. Meggyőződésem, hogy leküzdhetjük a nehéz pillanatotokat” – mondotta befejezésül.

Iliescu a romániai magyarságot nem nyugtatta meg, mert ezúttal sem volt határozott. Nem szólt a Vatra Romaneasca magyarellenes tevékenységéről, amely már hosszabb idő óta zavart kelt az országban.

Az Alapítvány felhívása

A román kormánynak és az ellenzéknek el kell határozni a Vatra Romaneasca marosvásárhelyi fellépésétől – jelentette ki Tőkés László az Egyesült Államok törvényhozása előtt. – A történet is mutatja, milyen nagy szükség van arra, hogy a nemzetközi közvélemény figyelemmel kísérje a romániai fejleményeket, a kisebbségek helyzetének alakulását.

Az Amerikai Magyar Emberi Jogi Alapítvány, amely Tőkés László körútját is szervezi, nyilatkozatban hívta fel az amerikai kormányt: ítélje el a romániai nacionalista, sovinszta csoportok tevékenységét és ne adja meg Romániának sem a legnagyobb kereskedelmi kedvezményt, sem más hasonló támogatást mindaddig, amíg ott nem biztosítják a nemzetiségi jogokat.

Egy reformkísérlet tanúja

Beszélgetés Kovács Zoltánnal

Agrármérnök, 1924-ben Magyaróvárott született. Itt érettségizett a piaristáknál. Az Agrártudományi Egyetemen szerzett oklevelet, részt vett az 1945-ös földreformban, jöllehet radikális, szakszerűtlen jellegével nem értett egyet. 1947-ben képviselői mandátumot nyert, a Demokrata Néppárt (Barankovics-párt) legfiatalabb képviselője lett. 1949-ben Nyugatra menekült a börtön elől. Két év múlva Münchenben a Szabad Európa Rádió (SZER) magyar szerkesztőségébe került.

39 esztendő után 1988-ban jött először Magyarországra, és föl vette a kapcsolatot a Demokrata Néppárt belső emigrációba kényszerült, volt képviselőivel. (A párt – tudjuk – újraserveződött, Kereszténydemokrata Néppárt néven.) Rádiós munkája mellett rendszeresen részt vett a nyugat-európai Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom (Pax Romana) tevékenységében, ma is munkatársa a Rómában megjelenő Katolikus Szemlének, és a nyugat-európai magyar katolikusok havilapjának, az Életünknek. Aktív résztvevője volt a külföldi magyar kereszténydemokraták politikai életének, előadásokban, cikkekben, tanulmányokban sokat foglalkozott a magyarországi társadalmi-gazdasági problémák elemzésével. Szerkesztette a SZER Parasztnevelőiskola című adását is.

1986 óta nyugdíjas. Úgy hallottuk, most könyve jelenik meg. Nálunk is hamarosan kapható lesz...

– Első nyugdíjas évemben Vida István kezdeményezésére tanulmánykötet szerkesztésére vállalkoztam, 20 munkatársam közreműködésével. Célunk az volt, hogy hiteles képet nyújtsunk a fiatal nemzedéknek a '30-as években elindult katolikus-keresztény társadalmi reformmozgalmakról, az ezekből kibontakozó politikai erőkről, elsősorban a Demokrata Néppárt-ról, a Független Kisgazdapárt-ról, a Magyar Parasztszövetségről és felvetjük a kérdést, miért nem vezetett teljes sikerhez ez a keresztényhumanista társadalmi kísérlet. Az egyes mozgalmak még életben lévő vezetőinek közreműködésével készült tanulmányok nagy része már megjelent a Katolikus Szemlében.

Hogyan látja most a magyar helyzetet – a választások előtt?

– A magyarság nyugati megbecsülése az elmúlt évtizedekben állandóan emelkedett. Nyugat-Európában és az

Egyesült Államokban egyaránt. Ehhez számos tényező járult, kezdve a Mindszenty bíboros iránti tisztelettel, az 1956-os forradalmon és szabadságharcon, annak értékes emigrációján keresztül, a Kádár-rendszer nyugati túlértékelésén át. De főleg a nyugati magyar emigráció kulturális és társadalmi sikerei, személyi teljesítményei öregbítették a magyarság megbecsülését. A határok megnyitása a keletnémet menekültek előtt újabb történelmi eseménynek bizonyult. A nyugati politikai közvélemény ennek következményeként könnyvel el az egész közép-európai térségben végbement gyökeres változásokat, a kommunista hatalmi struktúra alapvető megingását, a többpártrendszeren alapuló demokratikus politikai rend kialakulásának lehetőségét. Az a benyomásom, hogy a hazai társadalom az egyre súlyosabb gazdasági helyzet, az ebből eredő személyes nehézségek hatására nem érzelmi kelloképpen, hogy a március 25-iki választások döntő fordulót jelenthetnek az ország és a társadalom sorsában, ha él a kínálózó választási lehetőséggel. Igaz ugyan, hogy a keletnémet események és a két Németország egyesítésének időszerűsége korlátozta a nyugati közvélemény figyelmét a magyarországi események iránt, ez azonban távolról sem jelenti, hogy a kormányok vezetői, felelős politikusok és az Európai Közösség részéről elhangzott ígéretek az ország megsegítésére feledésbe merültek, devalválódtak volna.

Az azonban kétségtelen, hogy ezeknek az ígéreteknek a beváltása, pontosan

sabban a kilátásba helyezett támogatás mértéke, a nyugati vállalatok részvételének aránya a magyar gazdasági életben, jelentős mértékben függ a választások kimenetelétől, attól, hogy milyen összetételű országgyűlés és kormány alakul Magyarországon.

– Ezért úgy látom, hogy mindenképp maradjon fenn az a lehetőség, hogy Magyarország több párttal is lehet szavazni, tehát valóban választani lehet. A társadalom hosszú évtizedek után ismét beleszóllhat a saját sorsának alakulásába. A külföldnek is célszerű dokumentálni, hogy ez a mai magyar társadalom akar és tud élni demokratikus jogjaival.

– Milyen pártokra gondol az új vezetés?

– Természetesen nem mindegy, milyen pártok kapják meg a kormány-alapításra alkalmas többséget. Magyarország lakossága ugyanis nemcsak új, demokratikus országgyűlés választásának lehetősége elé került, hanem egy erkölcsi és gazdasági alapjaiban megújuló társadalom felépítésének korszakos feladata előtt áll. Nem közömbös tehát, hogy milyen erkölcsi értékrend alapján történik az ország új-jáépítése. Ezért elemi érdeke – és ez egybeesik a nyugati elvárásokkal, az Európához való csatlakozás lehetőségével és igényével –, hogy a keresztény erkölcsi és szellemi értékeket vállaló pártok kapják meg a választók többségének bizalmát. Ennek előmozdítását, a tisztánlátás erősítését tartom legfontosabb feladatnak, azoknak az eszméi értékeknek az alapján, amelyeknek szolgálatára vállalkoztam, tanárim nevelése és az 1947-es választások idején meghirdetett elvek alapján.

Tóth Sándor

„A romániai magyarság veszélyhelyzetben van”

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség erőlesen figyelmeztette az ország vezetését a fenyegető veszélyre, arra, hogy a beadványok sorozatos mellőzése a szélsőséges elemek, mindenképp a Vatra Romaneasca szervezet térnyerését segíti elő. A magát „művelődési egyesületek” nevező Vatra Romaneasca lényegében alig egy hónapja hallatja hangját. Minden szereplése fokozódó vadságjáról tanuskodott, nyíltan a világ elé tárta sovénizta, nacionalista, idegengyűlölettel áthatott törekvéseit – mutat rá az RMDSZ nyilatkozata.

„Marosvásárhelyen a „békés”-nek indult tüntetés egyhamar tobzódássá fajult, szövetségünk székházának megostromlása, tagjainak, a szervezet vezetőinek és közöttük Sütő András írónak, a megyei szervezet elnökének súlyos bántalmazása a karhatalmi szervek jelenlétében olyan nehezen minősíthető cselekmény, amely miatt a romániai magyarságot méltán tölti el növekvő aggodalom, a megfélemlítettség érzése, amely a diktatúra éveiben életünk állandó kísérője volt. Azzal a határozott kéressel fordulunk az ország politikai vezetőihez, vizsgáltsák ki, kik garázdálkodtak Marosvásárhely utcáin, törve és zúzva, rettegést keltve minden becsületes emberben, kik szervezték meg a vandál akciót, kik biztosították a görgényi bunkósbotos zsoldosok beszállítását és leitatását, kik irányították a tomboló, fékezhetetlen tömeget a város legkülönbözőbb pont-

jain előre kijelölt célpontok ellen, amelyek között volt a Nemzeti Liberális Párt szervezetének központja is. Kérjük a vétkesek példás felelősségre vonását, megbüntetését.”

A továbbiakban a nyilatkozat a több mint két és fél milliós magyarság nevében követeli, hogy a bűnös Vatra Romaneasca mozgalmat, amely a forradalmat megszenteltelentette és vérdíjazatait beszennyezte, azonnali hatállyal tiltsák be, vezetőit vonják felelősségre és sújtásuk a törvény teljes szigorával. Ellenkező esetben, az RMDSZ véleménye szerint, az ország a pusztító polgárháború szakadékaiba zuhanhat, s ezzel mérhetetlen károkat mér magára, eltávolodik az összeurópai fejlődés vonaltól, elszakad a civilizált világtól. „Mivel a romániai magyarság veszélyhelyzetben van és fenyegetettsége nyilvánvaló, a rendőrség és a hadsereg teljesítse hivatását, védelmezze a közrendet és a nyugalmat, szavatolja a lakosság, a politikai pártok és mozgalmak székházainak, tisztségviselőinek védelmét” – mutat rá a dokumentum.

Végezetül arra kéri a nemzeti kisebbségeket, támogassák az RMDSZ követeléseit a közös ügy érdekében. Megköszöni tagjainak, hogy nem engedtek a provokációknak s arra biztat: soha erőszakhoz ne folyamodjunk, a romániai magyarság őrizze meg nyugalmat, higgadságát, bízzon a politikai vezetés józanságában és szilárdságában.

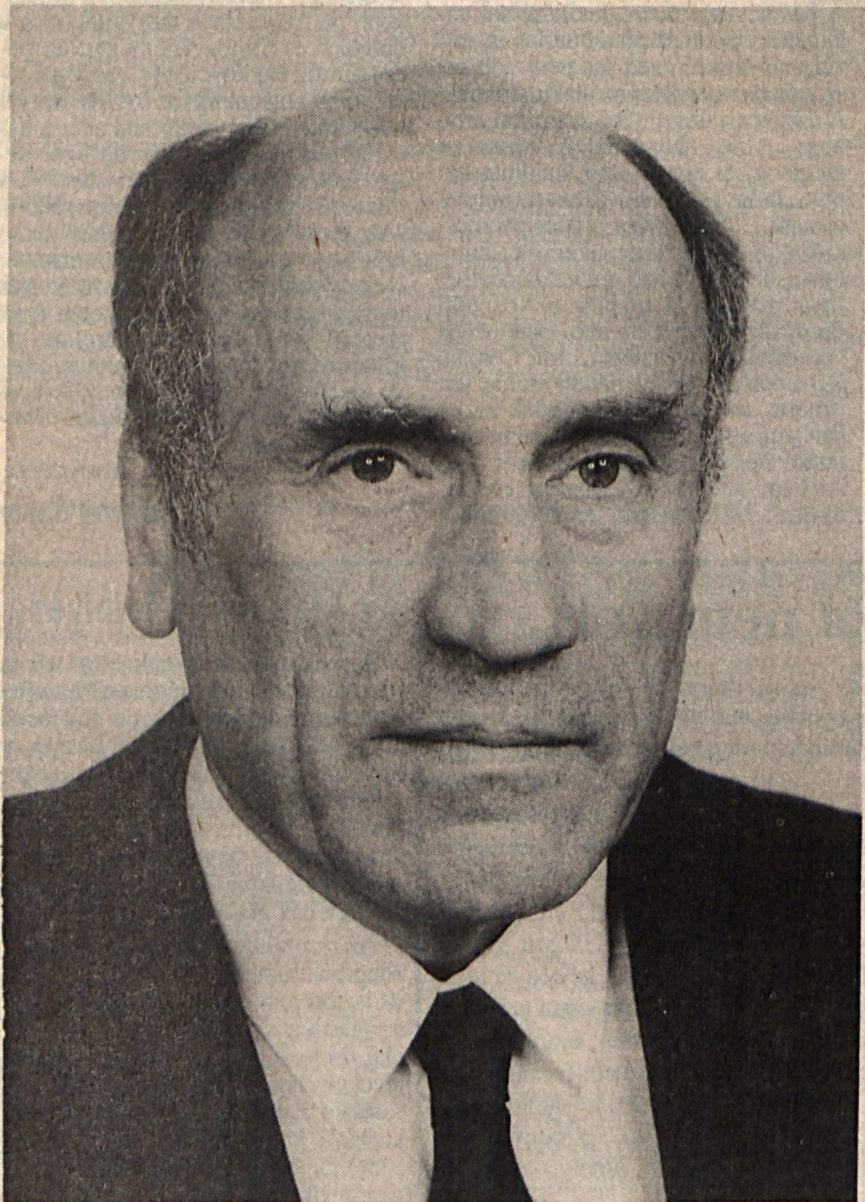
Nyílt levél egy demokratához

Tisztelt Tölgýessy Úr!

Meglepődve, csalódva hallom a hírt, miszerint Ön lemondta az MDF jelöltjével, dr. Szabó Ivánnal a meghirdetett szópárba. Nagyon csalódott vagyok. Egy nyílt sisakos, azonos feltételek között zajló programvetékedő résztvevője szerettem volna lenni, de nem jött létre. Ennyire megijedt volna a jól időzített „bombadiótól”? Vagy egyszerűen ez az állapot az Ön számára természetes közeg? Nagyon sajnálom. Úgy gondolom, a felhajtás és a cirkusznak tűnő jelenségsorozat még a kampánysorozatban is szervesen illeszthető, de ugyanakkor arra is kíváncsi, hogy a potenciális szavazó az igazi programutköztetésre is kíváncsi, ennek is jó lenne eleget tenni. Csalódott és szomorú vagyok, Tölgýessy úr. Önt nagyszerű alkotmányjogászként kellene majd egykor tisztelnem, de ehhez nem illeszkedik a kialakulófélben lévő kép. Ön párbajra hívta ki Fekete Sándort is, az MSZMP jelöltjét, aki korrektül, sportszerűen állta a sarat, de néha mégis úgy tűnt számomra, hogy ellenfele magányosan állt

Ön mellett. Közben a jól előkészített, s „hazai talajról” indított kérdésekre Ön egyszer-egyszer szimpatikus hatásvadász poénbombákat is elsütve reagált. Ennek ellenére ezen a találkozón is csalódott voltam. Ön egyedül hagyta Fekete Sándort. Érveit, válaszait nem neki, hanem a teremben ott sem lévő másik pártnak, a rivális MDF-nek címezte. Így könnyű. Viszontválasz nem érkezhetett. A cinikus, gúnyolódó csúsztatások, már csak azért sem keltettek sokunkban szimpátiát, mert úgy tűnt, hogy Ön a távollévő ellenfél programjait és érvrendszerét is felhasználni szánta, lebilincselő, szellemes, de nem túl korrekt előadásában. Ön a kötelező etiket szerint lehetőleg kihagyva csak a szabadon választott kategóriát szereti? Nem. Nemcsak csalódtam, de ki is ábrándultam, mert a formálódó, demokratizálódó társadalmi közeget, valamint ezt a közeget képviselő személyeket nem ilyennek képzeltem el. Városunk falait sok helyen az Ön képei díszítik, Önt ábrázolják azok a plakátok is, melyeken békegalambokat erget. Szabaddá. Tölgýessy Úr! Nem tudok hinni ebben a képben. Sajnos túl sok asszociációra készlet. Budapest, 1990. március 19-én egy demokrata, de még nem teljesen szabad:

Székely György

Bánffy György három minőségében

Egy ember, aki három minőségében is szinte egyformán ismert. Először színészként ismerte meg őt az ország, játszott évekig több vidéki városban, közöttük Pécs volt legnagyobb sikereinek színhelye, most pedig már évtizedes fontos oszlopa Budapest egyik legmozgékonyabb teátrumának, a József Attila Színháznak.

Jó néhány éve ismerik már – a rádión és minden más médian keresztül – egyik legkövetkezetesebb nyelvvelőként is. Bánffy György nemcsak szépen beszél magyarul, de jól is fogalmaz, és mindezt nemcsak saját értekeként tartja meg, hanem igyekszik közkinccsé tenni, mert – ahogy mozgalmának neve is mondja – „anyánk nyelvét hagyják ránk a századok”, szép nyelvet, amelyet kötelességünk megőrizni, tisztán tartani, utódainknak teljes fényében továbbadni.

És idestova őt esztendeje ismerik már úgy is, mint a magyar parlament egyik képviselőjét, az 1985. évi országgyűlési választások egyik – pártönkivüli – győztesét.

Mindannyian tudjuk, hogy az még a pártállam parlamentje volt, amely csak az utóbbi egy-másfél esztendőben kezdett el olyan szerepet játszani, amely már hasonlít a demokratikus parlament

viselkedésére. Hogy ez így történt, hogy az állampárt diktatúrája a Kosuth Lajos téri palotában is megszakadt, hogy a pádsorokban ülő képviselők közül is egyre többen kezdtek el a maguk véleményét hangoztatni, választóik érdekeit képviselni, abban Bánffy Györgynek nem kis szerepe volt. Egyébként az utóbbi időben már nem is pártönkivüliként, hanem a Magyar Demokrata Fórum tagjaként ül a parlamentben, és ennek a pártnak a jelöltjeként indul majd a március 25-i választásokon is.

Bánffy György a most záruló parlamenti ülészakon az első között volt, aki felismerte, hol a helye a Bős-Nagymaros vízlépcső körül folyó vitában. Az első között volt aki tudta, hová adja a szavazatát, amikor a munkásorség megszűntetése vagy a pártvagyon elszámoltatása került napirendre.

Egy budai kerületben, az MDF jelöltjeként, érts, ismert és népszerű konkurens-párti jelölttelkkel versenyezve indul harcba mandátumáért Bánffy György. Országos népszerűségű ember lévén, nyilván országos érdeklődés kíséri majd küzdelmét.

Barabás Tamás

Nyilatkozat

A magyarországi románság az első perctől kezdve cselekvő szolidaritással támogatta a romániai diktatórikus rendszert elsöprő változásokat, a kibontakozó demokratikus átalakulást, annak reményében, hogy a románok és a velük együttélő nemzetiségek által megívott győztes forradalommal felkínált történelmi lehetőséget felhasználják többek között a nemzetek és nemzeti kisebbségek megbékélésére. Az utóbbi időben Romániában végbement események mély aggodalmat váltottak ki a Magyarországon élő román nemzetiségek soraiban. A történelem bebizonyította, hogy a nacionalista megnyilvánulások mindenkor és mindenütt hátráltatják és háttérbe szorítják a népek közötti kölcsönös megbékélést. A nemzeti és nemzetiségi kérdés megnyugató rendezése nélkül nem lehet demokratikus kibontakozás, ennek hiányában pedig egyetlen ország sem lehet az Európai Ház jogos lakója. Kölcsönösen félre kell tenni a bizalmatlanságot, tudomásul kell venni a realitásokat. Az Európában élő minden nemzetiség számára a helsinki folyamat szellemében biztosítani kell a teljes esélyegyenlőséget, az általános emberi jogokat, az anyanyelv és saját kultúra ápolásának feltételeit. Mélységesen elítélünk és elutasítunk mindenféle szélsőséges és sovén megnyilvánulást, mely gátja a népek és nemzetek igazi megbékélésének. Az átalakulás állapotában lévő Európa az új politikai berendezkedéseket nem alapozhatja ismét szűkkeblű nacionalizmusokra.

Gyula, 1990. március 20.
A Magyarországi Románok Demokratikus Szövetségének elnöksége

Az Exxon bízik

A tigris Budapestre jön

Majd mindennap egy-egy újabb vegyes vállalat alapító okmányát írják alá Budapesten. A legújabb az a kft., melyet az Exxon cég egyik leányvállalata az ESSO Ausztria AG. alapít néhány magyar cég részvételével. Az új társaság 250 millió forintos alaptőkével azért jön létre, hogy az ESSO márkánév alatt az egész Magyarországot behálózó töltőállomás-rendszert hozzon létre. A töltőállomásokat ESSO design szerint, a legkorszerűbb nyugat-európai szabványnak megfelelő formában építik meg. Az üzemanyag-kiszolgáló állomások teljesen elektronizáltak, önkiszolgáló-rendszerűek lesznek.

Az összes Magyarországon forgalmazott üzemanyagot kivül – beleértve az ólommentes benzint – az áruk és szolgáltatások széles palettáját fogják ajánlani. A harminc megépítendő szándékozott állomás közül három Budapesten készül el. Ez utóbbiak építését még az idén elkezdik, az egyik közülük a XIX. kerületben, a jelenlegi Vörös Hadsereg útján fogadja majd az autósokat.

Az ESSO OIL Töltőállomás Kft. alapítói közül a legnagyobb részesedéssel, 50 százalékkal az ESSO Ausztria AG. rendelkezik. Az ÁFOR 35 százalékat mondhat magáénak, a fennmaradó 15 százalékon a MINERAL-KONTOR, a MINERALIMPEX és az AGENTURA Kft. osztozik egyenlő arányban. Ez utóbbi vállalkozás egyébként az ESSO Ausztria és az EXXON magyarországi képviselője.

Az EXXON társaság a világ egyik legnagyobb üzemanyag-forgalmazója.

A tavalyi évben 214 milliárd tonna ásványolajat értékesítettek. A vállalkozásnak 1,2 milliárd részvénye van különböző tulajdonosok kezében, akik 3,5 milliárd dollár nyereséget kaszírozhattak az elmúlt évben. Mint Karl Jethen úr, az ESSO Ausztria vezérigazgatója elmondta, a magyar vállalat megalakítása öt hónapon át tartott, ennek során bebizonyosodott, hogy a magyar partnerek kemény és megbízható tárgyalófelek. Az EXXON figyelméért fordult Magyarország felé, mert a cég vezetői bíznak a magyar gazdaság átalakulásának sikerességében.

Az alapító okirat aláírásakor azt is elmondták, hogy sok kárt okoz Magyarországban az utóbbi időben elterjedt azon értesülés, hogy a szovjet kőolajszállítások csökkenése miatt üzemanyaghiány jöhet létre a nyár közepére. Ennek kapcsán a kft. vezetői nem tartják elképzelhetőnek, hogy Magyarország üzemanyagellátása érdekében, amennyiben a kormány a szükséges devizafedezetet biztosítja, az új vállalkozás az Adria Kőolajvezeték kereszttul importálja a hiányzó üzemanyag egy részét.

Az ESSO OIL létrehozása nem fogja egycsapásra megoldani a magyar hálózat hiányosságait, ám lehetőséget teremt a tisztességes versenyhelyzet kialakulására. A kutakat az ÁFOR fogja üzemeltetni, melynek szakembereit az ESSO képezte ki saját technikájuknak megfelelően.

- csr -

Valutaunió július 1-jétől?

SPD nem hajlandó részt venni a nagy koalícióban

A gyors egyesülésre szavazott az NDK lakossága, mikor minden előzetes közvélemény-kutatás ellenére a Kereszténydemokrata Unió került ki győztesen a vasárnapi választásokon. A szavazatok 40,9%-át kapta, ez az egykori Blokkpárt, mely igyekezett november óta nagyon megújulni. Honeckerék idejében még csak a kommunista párt választás színyának csüfolták, tudniillik mindenben az uralmon lévő pártot igyekezett kiszolgálni. Am most ez a párt Kohl meghosszabbított jobb keze – nem véletlenül tették fel a pártelnök de Maiziere-nek nyugatnémet újságírók a kérdést: amikor Kohllal tárgyal, lehet-e Önnek is szava, vagy mindent előír a nyugatnémet CDU-vezér? Az író Stefan Heym a Köztársasági Palotában, ahol az NDK és NSZK politikai életének vezető személyiségei álltak a sajtó rendelkezésére – így nyilatkozott vasárnap este a Köztársasági Palotában, ahol az NDK és NSZK politikai élet vezető személyiségei álltak a sajtó rendelkezésére: „Gratulálók a választási győzelemnek, Kohl kancellárnak. Most viszont ideje lenne, hogy elkezdje beváltani azt a sok mindent, amit ígért. Nem tudom, képes lesz-e rá.” Ezt tekintjük utalásnak arra vonatkozólag is, hogy Kohl eddig már sok mindent kilátásba helyezett, de amikor a zsebébe kellett volna nyúlania, legfeljebb újabb feltételeket szabott.

Nem politikai, hanem gazdasági választás volt

Az persze elég nyilvánvaló, hogy vasárnap nem annyira az eszmék, hanem inkább a pénz döntötte el a választások kimenetelét; gazdasági választás volt ez inkább, mint politikai. A CDU van hatalmon odaát Kohllal az élen, tőle függ, jön-e a pénz vagy segítség és az is, hogy mennyi. Rá kell hát adni a szavazatot. Főleg, mert ő ígerte a mielőbbi egyetlést. Ez a hangulat uralkodott a legtöbb választó lelkében. S míg néhány hónapja próbáltak arany középutat keresni a választók, az itteni bukkott szocializmus és a nem mindenben szimpatikus nyugati kapitalizmus között, március 18-ára rájöttek: nincs középut. Ha akarják a nyugatnémet márkát és az újraegyesítést, mégpedig nem majd valamikor hanem nagyon gyorsan, akkor a CDU a legbiztosabb „befutó”.

Hogy mennyire anyagi kérdés is volt a választások kimenetele, leolvasható a szavazatok megoszlásából is. Berlinben, ahol a korábbi vezetés a pénzek javát pumpolta, a CDU vezette jobboldali szövetség csak a szavazatok 17 százalékát kapta, az SZPD ennek majdnem a dupláját, s közel ugyanannyira tett szert PDS is. Az ország nagyvárosaiban mind a CDU, mind az SZPD 26 százalékkal végzett, ám a falvak viszonylatában egészen mások az arányok: CDU 51, SZPD 18, PDS 10 százalék. Az ország legelhanyagoltabb déli megyéiben különösen erős bástyái alakultak ki a jobboldalnak: Thüringiában, Szászországban 60 százalékot kapott a CDU, 17 és 10 jutott az SZPD-re, illetve a PDS-re.

Bármilyen jól szerepelt a CDU, abszolút többségre nem sikerült szert tennie. Partnerével, a DSU-val és a Demokratikus Fellendüléssel összesen 48,1 százalékot kapott így a Szövetség Németországért nem szerezte meg az abszolút többséget: a 400 parlamenti hely közül 193-at mondhat magáénak. A második legerősebb párt az SPD, mely 87 képviselőt küldhet a Parlamentbe. Modrow és Gysi pártja a PDS 65, a Liberálisok 21, a Szövetség 90 – ide a Demokratikus Fórum, a Demokráciát Most, és a Békés Emberi Jogok csoport tartozik – 12 helyet biztosított magának a Parlamentben. Az összesen induló 24 párt maradéka 22 mandátumon osztozik.

Ezekből az eredményekből is látható: nem a jobboldal

A nyugatnémet nagykövet Baranyában

A német gazdasági érdeklődés továbbra sem csökken

Dr. Alexander Anot a Német Szövetségi Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete hétfőn kétnapos látogatásra érkezett Baranya megyébe. Anot urat Piti Zoltán a megyei tanács elnöke fogadta. A kétoldalú tárgyalások során a két ország közötti gazdasági kapcsolatok szorosabbra fűzését szorgalmazta, s példaként említette Baranya megye és az NSZK-beli Baden-Württemberg tartomány között már kialakult együttműködést. Piti Zoltán aggodalommal vetette fel, hogy a két német állam egyesítésének folyamata vajon nem zavarja majd meg az eddig szépen fejlődő magyar-NSZK kapcsolatokat. Dr. Alexander Anot válaszában biztosította tárgyalópartnerét arról, hogy a német gazdasági érdeklődés továbbra sem csökken. A kapcsolatok lanygulásától nem kell tartani a magyaroknak.

Az NSZK budapesti nagykövete látogatást tett több pécsi vállalatnál. Így többek között a Pécsi Sörgyárban és a Zsolnay Porcelángyárban. Felkereste Mayer Mihály megyéspüspököt, este nyolctól pedig az Értelmiségi Klubban választott az érdeklődők kérdéseire. A legtöbben a német újraegyesítés kapcsán felmerülő problémák iránt érdeklődtek. „Az immár egységes német állam tagja marad-e a NATO-nak? Mi lesz az NDK KGST-beli elkötelezettségeivel? Hogy rendezik az NDK államadósságát?” Horváth Csaba történész „érdekes” kérdéssel lepte meg a hallgatóságot. A két német állam egyesítése neki az Anschulst-juttatás eszébe. Ezzel az 1938-as akciójával ugyanis Németország felrúgta az I. világháborút lezáró párizs-versailles-i béke-rendszert. Szerinte ez a mostani újraegyesítés megszegése a II. világháborút követő

megegyezéseknek. Nem teremt-e precedens ez a többi állam számára? – kérdezte.

Anot úr válaszában elhárította ezt az összehasonlítást. Mint mondták, az egységes Európa érdekében is szükség van erre a lépésre, s majd igyekeznek olyan garanciákat kiépíteni, amely valamennyi állam érdekeinek megfelel.

A fórum szünetében kértem a nagykövet urat, válaszoljon lapunk néhány kérdésére.

– Hogyan értékeli az NDK-ban lezajlott választásokat, a CDU elsőprő győzelmét?

– Pozitív szenzáció, hogy a lakosság több mint 80 százaléka részt vett a választásokon! A CDU győzelmét pedig azzal magyarázom, hogy az NDK állampolgárok mielőbb szeretnék a két állam egyesítését.

– Akkor Kohl kancellárja és az NSZK-ra szavaztak a keletnémetek?

– Szó sincs róla. A nép a saját politikusaíra adta le voksát. Viszont valóban honorálták a szövetségi kancellár eddigi ténykedését. Hisz minden lépésével a keletnémetek gazdasági és politikai érdekeit szolgálta.

– Nyugatnémet gazdasági körök részéről a közelmúltban elhangzott olyan ígéretek, melyek szerint bővíteni kívánják a magyarországi befektetéseket. A francia tőke szintén ugrásra kész. Beszélhetünk a két ország versenyéről a kelet-európai befektetések kapcsán?

– Magyarországnak most jelentős tőkére van szüksége. Minél többen készek a befektetésre, annál jobb. Az csak Magyarország javát szolgálja. Én nem látok semmiféle konkurenciát, s nem is szabad már ilyen kategóriákban gondolkodni. A gazdasági együttműködés mára nemzetközi

váratlan feltörése volt a választás egyetlen meglepetése. Kezde ott, hogy mindenki szinte biztosra vette az SZPD győzelmét. Lehet, hogy túl magabiztos is volt a párt az utóbbi hetekben.

Az SZPD mellett a választások sajnálatos vesztese az az oppozíció volt, mely még a bőrért vitte össze a vásárra, hogy valamiféle változás beindulhasson egyáltalán az országban. A Szövetség '90-re gondolok, akik 3%-ot sem kaptak. Igaz, nem is állt ott nyugatnémet gazdag nagybácsi mögöttük. Számítalan nyugati politikus is sajnálattal említette, kár, hogy ezek az értékes elemek a figyelem perifériájára kerültek. Am Konrad Weis, a Demokráciát Most csoportosulástól így nyilatkozott:

– Az igazi győztesek tulajdonképpen mi vagyunk. Nélkülünk március 18-án nem lehetett volna szabad választások.

Importminiszter a gazdaság élén

A választás nem is annyira nagy meglepetései közé tartozik, hogy a PDS nem 3–4 százalékot kapott, mint ahogy azt még két hónapja vámi lehetett volna. A 16,3 százalékos Modrow és Gysi személyes érdeme. Ilyen miniszterelnök-jelöltje nincs a CDU-nak, mert de Maiziere mindennek lát-szik, csak nem vérbeli politikusként, s főleg nem egy olyan kaliberű személyiség, mint Modrow. A sajtó kérdéseire, hogy ő lesz a jövőben miniszterelnök, nyitva hagyta a választ: „Személyes kérdésekben nem mondhatok semmit, erről majd a párt dönt.”

A miniszterelnök személyét még nem is lehet tudni, a gazdasági miniszter már megvan, egy importpolitikus személyében: az NSZK-ból jön, Elmar Pierroth, aki Nyugat-Berlin gazdasági szenátora volt, néhány éve Diegken polgarmestere alatt, azóta a Középvállalkozók Szövetségének elnöke, a gyors egyesülés híve. Hétfőn kijelentette, elképzelhetőnek tartaná, hogy a valutaunió már július 1-jével létrejön. Az NDK takarékbetéteket illetően pedig helyesnek tartaná, hogyha egy évi arányban váltanak be azokat. Gazdasági elképzelései kapóra jönnek most a még NDK gazdaságában: félmillió önálló kis- és középvállalkozó szeretne rövid időn belül látni – fodrászokat, vendéglősöket stb. – akik automatikusan négymillió munkaalalmat teremtenének – nyilatkozta. A fontosabb feladatok közt említette a külkereskedelem állami monopóliumának meghirdetését, valamint a kisipar és a kiskereskedelem védelmét a nyugati nagyvállalatokkal szemben.

Időközben Dörmer Zie bejelentette: pártja nagykoalíciót kíván létrehozni, koalíciós tárgyalásokra hívta az SPD-t és a Liberálisokat. Am az SPD még késő délután visszautasította ezt az ajánlatot. Hétfői sajtóértekezletén azt is elmondta Dörmer Zie, gyors valuta-, gazdasági és szociális unióra törekszik, ennek érdekében mielőbb visszaállítják az NDK-ban is a tartományokat (Szászország, Thüringia, Brandenburg stb.) A falat pedig eltüntetik.

A vasárnapi választások hatására jelentősen megemelkedtek a tőzsdén az NSZK vállalatok részvényeinek árfolyamai, ezt várhatóan a nyugatnémet márka árfolyamának változása is hamarosan érezhetően tükrözi.

Ami viszont nem változott: hétfőn kora délután még ismét hétszáz fő hagyta el végleg az NDK-t.

Holan-Koch Júlia

Magyar-olasz kft. Bábólnán

Euromark néven magyar-olasz mezőgazdasági termelő, termelészervező és kereskedelmi korlátolt felelősségű társaság alakult bábólnai székhellyel. Létrehozói egy hazai kertésztermelőkből álló csoport és az olasz A. S. Sas di Daniele Maria Lisa e C. cég. A 25,2 millió forint törzstőkéből az alapítók 50–50 százalékkal részesednek.

A kft. négyféle tevékenységet folytat. Harminc hektáryi saját területen és mintegy 1000 kistermelővel félszáz fajta száraz virágnak való egyenlő dísznövényt termel, illetve termeltet. Az üzemeltetés teljes vertikumának megteremtése érdekében Mezőrsőn egy 140 millió forint értékű tároló-, szárító- és feldolgozóüzemet épít, amely ez év nyaratól kezdve 25–30 embernek ad munkát. A virágokat köve, illetve díszcserepekbe rakva Nyugat-Európában értékesítik a társaság. Második üzletágként boggyógyümölcsöket, 110 hektáryi területen feketeribizlit, 60 hektáron pedig egrest telepít az Euromark. A termést frissen, illetve mélyhűtött állapotban szállítja konvertibilis elszámolású piacra.

A kft. csemegekukorica-termelési szaktanácsadásra is vállalkozik; a kis- és nagyüzemi partnerei által megtermelt évi mintegy 30 ezer tonnányi csöves termés feldolgozásában a debreceni, a kecskeméti és a nagykovácsi konzervgyárral működik együtt. Negyedik üzletágként az Euromark zöldségfélék, szárazzészta, konzervek, valamint faiskolai áruk exportjával és importjával foglalkozik.

Az új, s jelenleg hetven embert foglalkoztató kft. az idén várhatóan egymilliárd forint értékű forgalmat bonyolít le.

Alapítvány növénynevelők támogatására

Alapítványt hoztak létre a Magyar Növénynevelők Egyesülete kezdeményezésére a hazai nevelők munkáinak eredményesebbé tétele érdekében. A 2,5 millió forinttal induló alapítvány kezdő összegét a martonvásári és szegedi növénytermesztési kutatóintézet, valamint a Vetőmagtermelői és Értékesítő Vállalat és a Mezőgazdasági és Élelmezéstudományi Minisztérium ajánlotta fel.

Az alapítvány nyílt, ahhoz bárki csatlakozhat, ha elfogadja annak célkitűzéseit, és anyagilag is hozzájárul sikeres működéséhez. Létrejött az alapítvány 9 tagú kuratóriuma. Arra számítanak, hogy – a nemrég alakult vetőmagtermelő és -forgalmazó kft-k, a szaporítóanyag-termelésben érdekelt nagyobb gazdaságok, termelési rendszerek, stb. révén – az alapösszeg hamarosan elérje a 10 millió forintot.

Az alap kamatából, részben pedig a vállalkozásba fektetett összeg használatából legkorábban 1991-ben tudják finanszírozni néhány növénynevelőnek külföldi útját. Az alapítvány kuratóriuma – az alapító okirat tanúsága szerint – külön előnyben részesíti az ígéretes tehetséges fiatal növénynevelőket. A kísérleti munkákat ugyancsak támogatni kívánja anyagilag az alapítvány. (MTI)

PRIVÁT PROFIT a vállalkozók lapja

Új színfolt a folyóiratok mind színesebb palettáján a Privát Profit, a magánvállalkozók lapja. A főszerkesztőt, Forró Tamást kértük, hogy mutassa be a gazdasági sajtó új orgániumát.

– A Privát Profit 64 oldalon megjelenő színes, világszínvonalú nyomdatechnikával, az NSZK-ban készülő havilap. Igyekezünk a mai és leendő magánvállalkozók számára avatmányos nyílt információt hozzáférhetővé tenni, amely az önálló üzleti tevékenységhez nélkülözhetetlen. Folyamatosan ismertetjük és értelmezzük a vállalkozókat érintő jogszabályokat, a meglévő forráslehetőségeket, hazai és külföldi kölcsönöket, alapítványokat, pályázatokat. Szeretnénk összehozni a megrendelőket a termelőkkel, belföldön és külföldön egyaránt. Információt adunk a kétes anyagi helyzetű vállalatokról, vállalkozásokról, amelyekről óvakodni kell, hiszen ezek egy kisebb vállalkozást önmagukban képesek fizetésképtelenségük miatt tönkretenni. A Privát Profit rendszeresen bemutatja a legsikeresebb hazai vállalkozókat, de természetesen fő hivatásának azt tekinti, hogy a vállalkozások útján álló akadályokból minél többet, mindenképp azokat, amelyek információhiányból adódnak, elhárítson.

Gazdaságpolitikai rovatunkat szponzorálja az M&M szoftverház Kft.

Cseke Hajnalka

Orbán Viktor hív

Rendszerzáró házibuli

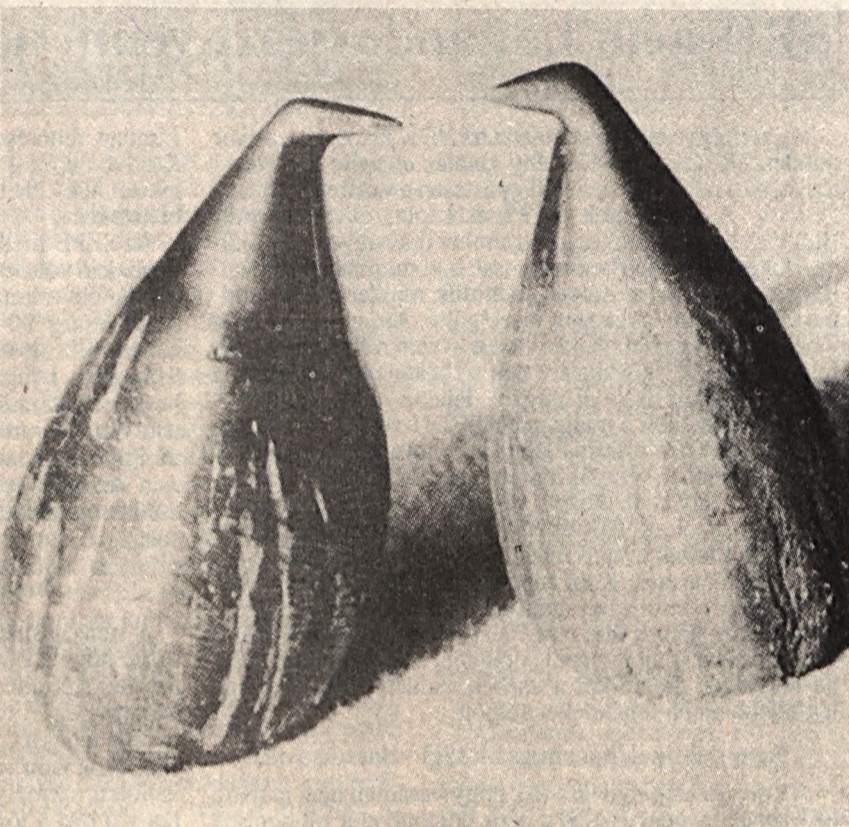
Pesten már szombaton osztogatták a röplapot: „Orbán Viktor rendszerzáró házibulira hívja barátait.” Házigazdák: Deutsch, Fodor, Orbán. Vagyis: a FIDESZ. Holnap, március 23-án este 19 órakor kezdődik majd a házibuli a budapesti régi sportsarnokban.

Után kézbe adott röplap sokféle reakciót vált már ki: szórakozottan ránéznek, dühösen eldobják, kíváncsian forgatják. Most azonban szinte mindenki felszabadultan nevetett fel: „Hát megéltük?!... Rendszerzáró?!...”

A szellemes FIDESZ-rendezvényen részt vesz Hobó is – „Az év előadóművésze” friss címével – hiszen a HOBÓ BLUES BAND a FIDESZ barátja, s egyáltalán, egész eddigi pályafutása alatt elkötelezte magát a szabadság mellett. Egyben igazolja, hogy a FIDESZ az ifjúság számára életkeretet adó ritmikus műfajban nem kedveli az olcsó zenét. Ott lesz az EAST is, a lassan már évtizede szimfonikus rockzenei igényű zenekar, továbbá a BIKINI és Vincze Lilla, „az év énekesnője” szavazás harmadik legjobbja.

Lányok! Srácok! A Dátum felszabadult, jó házibulit kíván!

Lövith-szobrok Szekszárdon

Lövith Egon Kolozsváron élő szobrászművész alkotásaiból nyílt kiállítás tegnap délután Szekszárdon a Babits Mihály Művelődési Központban. A madárszimbólumot minden perspektívából megőrkítő képzőművész munkáit Csoóri Sándor ajánlotta a közönség figyelmébe. A kiállítás április 8-ig tekinthető meg.

Nyugati orvosi és nyelvkönyvek forintért

Egyik reménységünk: az Interbright

Egyik új reménységünket így hívják: Interbright. Vagyis: International Literary and Information Center in Science Extension – Nemzetközi Tudományos-Ismeretterjesztő Irodalmi és Információs Központ. Ez a szervezet a tudományos, nyelvi és művészeti ismeretterjesztést tűzte ki célul és tavaly nagy nemzetközi visszhangot keltett azzal, hogy Budapesten megrendezte első nemzetközi könyv- és videokiadást s vásárait.

Ennek a rendezvénynek országunk kultúraéhsége következtében olyan sikere kerekedett, hogy valamennyi akkor kiállító cég külföldi cég ismét jelezte: szívesen részt venne egy új magyarországi kiállításon. Sőt, csatlakozott a bonni székhelyű International Where + How cég is. Utóbbi mintegy húsz országban másfél száz könyvkiadó számára szervez nyelvtanulással és fordítással egybekötött kiállításokat. Mindezek után nem kell indokolni tudósításunk indító mondatát: az Interbright valóban reménység az élő nyugati idegen nyelv háttérbe szorítása után szellemileg nehezen lélegző országunknak.

Tegnap sajtótájékoztatót jelentették be: szeptember 12–16-án megrendezik a II. Budapesti Nemzetközi Könyv- és Videokiállítás és Vásárt. Sőt, hozzákapsolják az Expolingva Budapest című másik tárlatot is, mely ugyancsak vásárral jár együtt. Mindkét rendezvény színhelye a pesti Vigadó lesz. Növeli az Interbright rangját, hogy az Európa Tanács, személy szerint Madame Catherina Lalumiere főtitkár vállalt felelősséget. Így az Európa Tanács is kiállít, de mellette – első alkalommal – ott lesz a világ több tekintélyes kiadója: az Oxford University Press, a Mawwell, a Macmillan, Hatler International s a McGraw-Hill is.

A szeptemberi rendezvény díszelnökségének elnöki tisztét Király Béla vállalta el, s tagjai között ott lesz Sólyom László, Nemeskürthy István, Julian Harvey is.

Néhány gyakorlati tudnivaló a szeptemberi kiállításról és vásárról:

A belépődíjat a tavalyinak felére csökkentették, figyelemmel a magyarországi gazdasági állapotokra. Tombolat szerveznek, melynek fődíja egy teljes, harminckét kötetes Encyclopaedia Britannica-sorozat lesz. Természetesen most is lehetővé tesszik, hogy forintért lehessen vásárolni a legújabb nyugati szak- és ismeretterjesztő könyveket. De dikálást, fró-olvasó találkozót, szakmai fogadásokat és videovetítést szerveznek. A szakmai rendezvények közül kiemelkedik majd a trianoni határon túli magyar könyvkiadók találkozója, tapasztalatcseréje. Ezt abban a reményben szervezik meg, hogy a trianoni határ mindkét oldalán működő kiadók így is közelebb kerüljenek egymáshoz.

A nagy szeptemberi rendezvénynek igen erős a szakmai háttere. Az Interbright nemzetközi könyvgyűjteménye szakmai körökben lassan Magyarországon is ismertté válik. A kiváló külföldi kiadók jóvoltából kitűnő orvosi könyvek vannak: főképp gégszét, szemészet, gyógyszerészet s a nőgyógyászat tárgyköréből. Hasonlóan gazdag a kínálatuk nyelvkönyvből, számítástechnikai szakkönyvből, közgazdaságtudományi és szervezési témakörökben. Várható, hogy elsősorban ezek a kiadványok lesznek a legkeresettebb művek a II. Budapesti Nemzetközi Könyv- és Videokiállításán és Vásáron.

Máskülönben az Interbright jelenleg mintegy kétszáz külföldi kiadótól szerez be rendszeresen könyveket magyar könyvtárak, szakintézmények sőt magánaszimlék számára is. Mindezt az eddiginél kedvezményesebb áron és gyorsabban teszi. Naponta gyarapodik könyvállományukban jelenleg is rendelkeznek olyan művekkel, mint A molekuláris klórozás, avagy a Webber Nagyszótár. Utóbbi pótolhatatlan az egyes szakterületek, így a jogász, orvosi titkársági vagy az angol levelezés nyelvi nehézségeinek megismerésében. E művek önmagukban is kulturális jelentőségűek. Mindezen felül ezeket az értékeket igyekeznek szeptemberben külföldi vendégek látószögéből is bemutatni, nyilvános értékelések formájában.

Karády Katalin és a munkásmozgalom

Eltemették a magyar történelem és film-történet egyik kedves alakját, Karády Katalint. Emlékét, arany filmzalag, hanglez meg könyv mellett most egy nagyon igényes fotóalbum is őrzi. *Karády Jenő: Karády művésze és mágiája* címen a Háttér Kiadó gondozásában adta ki jól szerkesztett kötetét. Ritka mű: fénykép és életrajz szervesen illeszkedik benne össze, s a fotók mellett Karády-tanulmány nemcsak a sztárkultusz és a színészlélektan értő boncolása, hanem az írói mértéktartás és ízlés kivételes példája is.

Csak hát Király Jenőnek össze kellett gyűjtenie a művésznő fotóit. Legtöbbet természetesen a Színházi Intézetből kapta. Némelyiket azonban a Munkásmozgalmi Múzeum őrzi, onnét vehette kölcsön. Az ország népszerű, kedves egyéniségének temetése után azért megkérdezzük: mit keres Karády Katalin a Munkásmozgalmi Múzeumban?

Talán csak nem annak okán került oda, hogy a harmincas esztendő végén magyar

munkások énekelgették a Karády-dalokat, a szeretőjüknek vagy csak úgy önmaguknak?! Netán azért vitték oda be Karády fényűző pasaréti lakásának fotóit, hogy valahogyan ellenpontozzák velük a Mária Valéria telep nyomorát? Vagy a művésznő látnoki szövegíróinak sorai miatt merték őt ki-sajátítani?! Hisz a szövegírók olyasmiket írtak, hogy „Egy szál akác, halvány orosz akác...” Nekünk elég is lett volna ebből az egészből az az egy szál akác, de hát mi lett a vége, hajjaj?! Az sem zavarta a munkásmozgalom emlékgyűjtőit, hogy Karády Katalin annadacumál nem keletnek, hanem napnyugati irányban hagyta el az országot, már robbanó aknáknak mezején át?! Nem az ötvenes években a zsírért, kenyérért sorban álló munkásasszonyok fotóit kellett volna inkább oda begyűjteni, dokumentumnak?

Bár tartok attól, hogy munkásmozgalmilag hitelesebb, de politikailag kínos lett volna. Nem idegesítette a múzeumvezetőket az sem, hogy az orosz frontra tüzérezével mentek a tábori levelezőlapok, rajtuk magyar felségjellel, magyar pilóták vezette

Messerschmiedt vadászgépek, alattuk a művésznő üzenetdala: „Minden szép hős magyar honvéd...”

El kéne hát hozni a – már megváltozott nevű – Munkásmozgalmi Múzeumból Karády Katalin fotóit a méltó helyre, a Színházi Intézetbe. Azoknak pedig, akik annak idején odahurcoltatták, stílusosan javasoljuk, énekelgessenek egy Karády-dalt: „Ne kérdezd, ki voltam...”

(földessy)

Kis koravének nagy időzavarban

Túlterhelés az iskolákban

A kiút: az idő- és energiáfelszabadítás
Nem veszélyes a többpártrendszer

Zavaró némiképp az a sok vita, ami végighömpölyög a tömegkommunikáció valamennyi csatornáján: kissé felkavaró a sok tucat párt sokféle s néha ellentmondásos oktatáspolitikai elképzelése. Kicsit elbátortalanít, hogy a jelek szerint az országnak hirtelenében tízmillió jól képzett pedagógiai szakértője lett, akik mind tudják – sőt a többieknél mindig jobban tudják –, hogyan is lehetne az iskolai elakadt szekerét jó útra vezérelni. Akkor most mi is lesz a gyermekeinkkel?

Lassacskán megnyugodhatunk. Vigasztaló ugyanis, hogy az iskola soha nem lehet a mindennapos pártharcok egyik küzdőtere, mert annak szenvedő alanya végső soron csakis a gyermek lenne. Bármely pártnak is lesz majd döntő befolyása az oktatásügyre, végeredményben nincs igazán lényegi különbség az egyes programok között. Hiszen mindannyian a jelenleginél eredményesebb iskoláztatást szeretnénk, jobban nevelt és műveltebb gyermekeket. A hangsúlyaik jelentenek csak különbséget, mert az egyik a „nemzeti”, a másik az „európai”, a harmadik a „keresztény” minőségjelzőt emeli ki jobban, s mindebben igen könnyen elképzelhető a közmegegyezés kialakítása. Nem egymásnak ellentmondó és ellentétes, hanem egymást kiegészítő és teljesebbé tévő szándékokról van szó, amelynek végső győztese a gyermekünk lehet, s reméljük, lesz is.

* * * * *

A célhoz vezető út már többirányú. Az iskolák szerkezeti átalakítása ugyanis meglehetősen összetett feladat. Amikor bármely iskolafokozat és típus képzési ideje megváltozik, azonnal belép a megváltoztatandó tantárgyak tartalmának, oktatási időtartamának, a rokontárgyakhoz való kapcsolódásának, a tankönyveknek a gondja is. Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a diákok néha „menetközben” cserélnek iskolát. Ezért például nemcsak a számítógépek részegységeinek kell összeilleszthetőnek, összekapcsolhatónak lenniük, hanem – egy határig – az iskoláknak is.

Várhatóan az év közepére megjelenik az új egységes nemzeti alaptanterv. Ezen olyan szakemberek dolgoznak, akik függetlenek a jelenlegi művelődési kormányzattól, a „hivatalos” állami iskolapolitikától, s egyetlen párt álláspontját sem képviselik. Megpróbálják felvázolni azt – a későbbiekben demokratikus társadalmi vitára bocsájtandó – ismeretanyagot, „vázat”, aminek elsa-játítása nemzeti alpműveltségünk lényegét jelentheti. Ez a „váz” azután kitölthető és a közvetlen társadalmi környezetet szűkségei, a helyi önkormányzat javaslatai, a tantestület elképzelései s nem utolsósorban maguknak az érintett szülőknek és tanulóknak érdekei alapján ki is kell tölteni.

* * * * *

Mindentől függetlenül egyértelmű, hogy az általános iskola első négy évében a szilárd alapismeretek elsajátításán lesz a hangsúly. Azt a luxust egyetlen ország sem engedheti meg tartósan magának, hogy tudás helyett csupán felezetlen papírt adjon, s félalalfabékat engedjen tovább! Maga a pedagógiai kegyelemkenyérten tengődő és osztályról osztályra közkegyelemmel átcusztatott tanuló szenved meg a leginkább ezt az álhumánus gyakorlatot. Amikor később már egyáltalában nem tud közel férkőzni egy-egy tantárgy tartalmához, mert meg elolvasni is csak akadozva tudja a tankönyv szövegét, nemhogy megérteni!

A jól mutató statisztika helyett a tudásra áthelyezett hangsúly más szempontból is megnyugtathatja a szülőket: ahogyan több idő és alkalom jut majd a gyakorlásra, ugyanúgy az értelmetlen túlterhelés mérséklése kedvező lesz a kisgyermek egész életrendjére is. Most majd várhatóan még több idejük jut arra, hogy gyermekek legyenek, nem pedig örök időzavarral küszködő kicsike koravének! Köztudott, hogy a kisdíák napi 5–6, sőt 7 óras órarendje, majd a délutáni foglalkozások válogatás nélküli özöne együttesen bizony már meghaladja egy átlagos felnőtt átlagos napi munkaidejét. Azzal, hogy az általános iskolák kezdő – alsó tagozatos – szakaszán már a közvetlen jövőben az alképességekre helyeződik a hangsúly, várhatóan idő és energia szabadul fel az értelmes elfoglaltságokra.

* * * * *

Persze, ez nem jelenti, hogy a többre képesek és a többre törekvők nem kapják meg, amit viszont az ő sajátos érdekeik, képességeik igényelnek. A gyengék megerősödése és a jók fejlesztése nem egymás helyett és egymás ellenében, hanem egymást kiegészítve létezik egy igazán demokratikus szellemű iskolában.

Nyilvánvalóan a képességek teljesebb megismerése és fejlesztése már a felsőbb osztályok feladata. Bármilyen osztálytagolódású, szerkezetű is lesz a jövőben az alapiskoláztatás, akkor is a gyermekek fejlettségének szintje és egyéni sajátosságai, valamint a társadalmi „elvárások” jellege alakítják majd együttesen annak arculatát. Ezen belül számos új szín, új fontossági sorrend, mostoha területek megbecsültebb kezelése jellemzi majd a továbbiakban az iskolák életét.

* * * * *

Így a nemzeti arculat egyértelmű erősítését reméljük valamennyien. Várhatóan végképp megszűnik az „Egyirányú útvonal” ideológiai jelzőtáblája. A társadalmi pluralizmus példájára az iskola eddigi belterjes világa szokszínűbb lesz: nyitottabb és emberibb világnézetű szellemiség, az erőltetett politikáló gyermekmozgalom helyett valóban gyermekközpontú szervezetek, iskolában gondolkodó szülők helyett a nevelésben érdemlegesen közreműködő anyukák és apukák megjelenésében bizakodhatunk.

Nagyok a remények és fokozottak a várakozás igényei. Az iskolarendszer nehézségeinek az oldódására számíthatunk azonban minden helyzetben. S aki mindezek ellenére is őrzi még magában bizonyos gyanakvást? Ez sem jelent már nagy akadályt, mert az Oktatási Törvénynek a közelmúltban – sokadik szavazásra ugyan, de végezetül megiscsak – jóváhagyott módosítása lehetővé tette, hogy állami iskolaalapítás eddigi monopóliuma megszűnjék. Most már várhatóan megnő az iskolákban is a piacjellegű kínálat, s tőlünk függ, hogy milyen egyházi, egyesületi, üzemi, netán magánjellegű iskolában kívánjuk megoldani gyermekünk eddiginél eredményesebb nevelését.

Dr. Bárdi László

Panoráma

A diadalmas Modugno

Elkészült a '80-as évek olasz dallemezeinek eladási statisztikája. Eszerint Itáliában a legnagyobb példányszámban Domenico Modugno: *Il vecchietto* című, az öregeségről szóló dala, illetve az ezt a dalt is tartalmazó lemeze fogyott el, összesen 2 millió 130 ezer példányban.

Bibliofil Verne

Verne Gyula születésének 150. évfordulójára alkalmából bibliofil papíron adják ki összes műveit. A Jean de Bonnot Kiadó egy-egy kötetet 169,50 frankért és 13,10 frank postaköltséggel küld el a megrendelőknek. Ez az összeg a francia munkás átlag fél napi keresete, avagy Párizsban egy pár legszebb, lelegeánsabb női harisnya ára.

Fotók Spanyolhonban

Tegnap, március 20-án a spanyolországi Catalunya-ban megnyílt a Queducte '90 nevű I. Nemzetközi Fotóbiennálé. Kötetlen tárgykörből 30x40 centis fekete-fehér képeket lehetett beküldeni a zsűrinek.

Szeretem a szerelemért

Párizsban a Delphine lemezcég kiadásában megjelent *Richard Clayderman* új nagylemeze, *Szeretem a szerelemért* címmel. Érdekessége: Clayderman sajátos stílusú zongorajátékát klarinét kíséri. Képzőművész, Clayderman új szöke partnere. A zeneszerző ezúttal is *de Senneville*. A korong legszebb dala a *Danse de lune*. Másikülben Clayderman rövidesen ismét Budapesten koncertezik, ezúttal nem dzsesszt, amivel tavaly első pesti hangversenyén a lírai muzsikáról váró közönséget meglepte.

Hamlet, a szavak királya is

A *Guinness Világrekordok Könyve* 1990-as kiadásának szorgalmas szerkesztői összeszámolták a Shakespeare drámák szövegeit. A leghosszabb a teljes Hamlet,

4043 verssor és 29551 szó van benne, 1242 szóval több, mint a III. Richardban. Magának a főszereplőnek, Hamletnek 11610 szava van.

Lengyelek hálája

Varsóban *Kovács István* költő műfordítót a Lengyel Köztársaság érdemrend aranykeresztjével tüntették ki a lengyel irodalom népszerűsítéséért.

Báb-Lear

Az indiai Katakali európai körútján Shakespeare *Lear király* című drámájának sajátos változatát játsszák. A szerepek egy részét bábok alakítják.

Szemben Megyerivel, Szinetárral, Bereczcel

A Bagoly sikere

A közéleti felelősség

Gyórfy Miklós és a Vasárnapi Újság

Beszélgetés közben megszámláltam: tizenkilencszer hangzott el a műsor címe, hogy „*Bagoly*”. Méltán, hiszen a '80-as évek elején a Münchenben megjelenő *Nemzetőr* idézte a *Sántha Ferenc* e programban sugárzott beszélgetést. *De Vásárhelyi Miklós* hangját és gondolatait is 1956 óta először ebben a magyar értelmiség számára késő este szerkesztett rádióműsorban hallgattuk. Sorra a magyar ellenzék szavát – mind-mind a „*Bagoly*”-ban. Szerkesztőjét, *Gyórfy Miklóst* március 15. alkalmából *Táncsics Mihály-díjjal* tüntették ki. Az újságírók számára eddig adományozott *Rózsa Ferenc-díj* ugyanis megszünt. Jó, hogy csak az idén kapta meg, mert ha tavaly terjesztették volna fel ilyen rangú kitüntetésre, az akkor még *Rózsa Ferenc* elnevezett díjat visszautasította volna. A rádióhallgató, tévénéző publikum ismeri *Gyórfy Miklós* arcát, hangját, gondolatait, nemkülönben szellemi igényességét és a tisztességét. Milliók számára ismerős, most, a kitüntetés alkalmából készült beszélgetés mégis sok minden újat mond róla az olvasóknak.

– Sopronban tettem érettségi vizsgát, az erdészeti szakközépiskolában. Dacból, mert apám tisztességes polgári foglalkozást akart a számomra, holott engem mindig csak az irodalom érdekelt. Megtettem a kívánságát, elvégeztem ezt a szakközépiskolát, de utána Pesten magyar-filozófia szakos diplomát szereztem. Tanítottam, népművelő voltam. Egy *Riporter kerestetik* versenyben összevitattam a zsűrivel, mert alkalmatlannak találtak. A rádió személyzeti osztálya nemskóra mégis levélben kért, keressem fel őket. Így lettem rádiós. Előbb *Kovalik Karcsi* vett maga mellé rádiómesterséget tanulni. Sokat köszönhetek *Ipper Pál-*

nak, akit ugyan most mindenki kikezde, de én nem tudom elképzelni róla, hogy komoly beosztásban nagy hibákat követett volna el. Közel másfél évtizedet adtam az életemből a *Kronika* rovatnak. Az ebben szerkesztett időszak politikai műsorok a merev irányítás ellenére is rengeteg vitát, dorgálást eredményeztek. Sokszor szorongattak olyasmiről, ami ma már egyszerűen nevetséges lenne. Ady születésének századik évfordulóján *Csoóri Sándor* írt egy szép verset az *Új Írás*-ban, s erről készítettem vele interjút. Óriási botrány lett belőle, pedig semmiféle politikai megnyilvánulás, semmilyen indulat nem hangzott el benne. Mégis kaptam érte két hét szilenciumot. Végül is azt hiszem, elkönnyveltek olyan riporternek, aki a statisztika szerint lehetséges ellenzéki képviselet a rádióban, s nem bíztak rám politikai feladatot. Majd a *168 óra*-hoz kerültem, de a '80-as évek elején *Berecz János* erőfeszítésére eltávolítottak onnét. Azóta hívtak vissza, de az az elvem, hogy ahonnan én egyszer eljövök, oda soha többé nem megyek vissza!

– Nehéz volt ilyen egyenes derékkal, szinte daccal élni?

– Többször könnyű, s csak néha nehéz. Következetesnek kell maradni. Erősnek. Egyáltalán, amit én nem akartam, azt nem csináltam meg. Kibújtam alóla. Ezzel is elősegítettem, hogy a pályámon mindig csak azt tettem, amit szerettem.

– Igaz-e a régi szakálltörténet?

– Igaz! Huszonégy éves korom óta viselek ugyanis szakállat, s a *Ludas Matyi* egyik első tévériportom után kifogásolta, hogy ősemberként jelenek meg a képernyőn. Erre *Megyeri Károly*, az MTV akkori elnökhelyettese behívatott, hogy ragyogó tévéskarrier jöjjön nekem, csak vágassam le a szakállamat. Azt nem lehet kinyomtatni, hogy hová küldtem el, és sokáig nem hívtak a tévébe dolgozni. Majd 1980-ban az akkor induló *Stúdió* című kulturális magazinban kaptam feladato-

kat, de *Szinetár Miklós* művészeti igazgató kirúgott, merthogy az én agyam mindig azon jár, hogyan csempésszük be a műsorba politikát, s ellenzéki... Holott akkor valódi ellenzéki szóba sem jöhetett. *Mérei Ferenc*cel, a híres pszichiáterrel és szociálpszichológussal vagy *Huszárik Zoltánnal* sem lehetett politikai botrány nélkül interjút készíteni. Ez a magyar televíziózás történetének sötét korszaka volt. Szóval egy év után kidobtak onnét. Majd az *Ízlesek és pofonok* című, kora délutáni, alig nézett műsorban dolgozhattam. Végül *Varga László*, a szegedihez, pécsihez hasonló budapesti körzeti szerkesztőség vezetője kötött olyan szerződést velem, hogy csak öneki dolgozzak.

– Aztán jött a TV2, s a *Napzártában* rendszeresen látunk. Mekkora felelősség ma tévériporternek, vagy rádiósoknak lenni?

– Sokkal nagyobb, mint a bársonykesztyűs terror korszakában volt, amikor mindent megszabtak, s csak úgy lehetünk egyéniségek, hogy a feladatokat ízlésesen, tisztességesen s a párt-

zsargon nélkül oldottuk meg. Én is benne voltam abban a csendes ellenállásban, amiben a magyar újságírók, rádiósok, tévések kisebbik része, hogy sosem neveztem felszabadulásnak a háború végét, csak 1945-nek, vagy a háború végének, s nem mondtam, hogy ellenforradalom, hanem, hogy '56. Ma sokkal nagyobb a felelősségünk és én szerintem ez abban a törekvésben nyilvánulhat meg, hogy nem engedünk szélsőséges politikai áramlatokat egyeduralgkodóvá nőni. Ma ez igen fontos kérdés!

– Gondolom, ebből a véleményből fakadt a *Csurka István* jegyzet miatti szakításod a *Vasárnapi Újsággal*? Haragban vagytok *Győri Bélával*?

– Nem vagyunk! Két hét mosoly-szünet volt közöttünk, de nem lett botrány. Megmaradtunk egymással szemben tisztességes kollégáknak. Ez a műsor *Győri Béla* ötlete, s én először képtelenségnek tartottam, hogy valaki a legkényelmesebb nap hajnalán felkel és két és fél órában keresztül rádiót hallgat. Azért váltásban elvállaltam a műsor vezetését és óriási volt, ahogy Béla vasárnap hajnalban kiugrasztotta az ágyból az országot. Szívesen dolgoztam a *Vasárnapi Újságban*, amíg a szélsőség nem mutatkozott meg olyan erősen, mint a *Csurka-jegyzetben*. Vissza már oda sem mennék, de ez a műsor kell egy sokszínű rádióban. Bárki meg akarná szüntetni, lehetőségeimhez képest védeném!

– Mit gondolsz, elsősorban miért kaptad a *Táncsics-díjat*?

– Legfőképpen a *Bagoly* műsorért, amit annak idején az egyetemisták magnóra vettek, s úgy terjesztettek. De bár élek, posztumusz díjnak érzem, mert múltat ismertek el velem. Gyakran vagyok a képernyőn, hallanak a rádióban, mégis úgy érzem, szeretnék a háttérben maradni. Talán a változó világgal szembeni igényességéből!

F-y D-s

Mi történt 1971-ben a magyarbólyi határállomáson?

Kultúrpolitika kézi vezérléssel

A magyar művészetszervezés szégyene

A múlt év tavaszán a pécsi értelmiségi kerekasztal kezdeményezte, hogy *Aczél Györgyöt*, a város egyik képviselőjét hívják vissza a Parlamentből. A kommunista politikus ugyanis régi pécsi: amikor a személyi kultusz idején őt is letartóztatták – ahogy a pécsiek mondják: neki is majdnem a nyakára terkeredett a vörös zászló! – Baranya székhelyén dolgozott. Majd amint Szász Béla kiszabadult a börtönből és nem vállalta el a neki felkínált kulturális miniszterhelyettesi kinevezést, s helyette – mint Szász Béla önéletrajzában írja – *Aczél György*nek kínálták azt fel, megkezdődött *Aczél* karrierje. E közben Pécs egyik városrészének képviselője lett.

A pécsiek akciója sikeres volt: bőven összegyűlt annyi aláírás, amennyi a Parlamentből való visszahívásához szükséges. *Aczél György* azonban befejezett jelentett, s elterjedt, hogy szívinfarktusra keletkezett. Mindenesetre a lovagias pécsiek kíméletesebbek voltak, mint ahogy az ő irányította kultúrpolitika idején a pécsi művészek, értelmiségiek némelyikével bánt. A tavalyi történetnek azonban most már nincs jelentősége, mert időközben megszületett a visszahívások tilalma és az ügyet elfújta a szél.

Vagyis elfújta volna, ha *Aczél Györgyöt* néhány héttel ezelőtt nem hívják meg ismét Pécsre előadásokat tartani, s az egyetemisták nem fenyegetnek emiatt ülősztrájkjal. Tisztázni kell tehát végre a kérdést: miért haragszanak Pécsen *Aczél Györgyre*?

Közel húsz éve, 1971-ben Pécs és a horvátországi *Eszék* testvérvárosi szerződése értelmében, a két város képzőművészei kölcsönösen kiállították alkotásaikat. Amikor a pécsi festők kiválogatták a képeiket, azokat vámkézellették, becsomagolták, s utána el-

indult egy tehervonat, egyik kocsiában a képekkel. Csakhogy dr. *Csendes Lajos*, a Magyar Szocialista Munkáspárt akkori megyei ideológiai titkára, *Aczél György* kultúrpolitikájának egyik fő embere – később a KB sajtó-elosztályának vezetőjét bízták rá! – gyanút fogott és intézkedett. Azonnal utasítást adott a BM illetékes szerveinek, hogy állítsák meg a vonatot, s

csett. A Képzőművészeti Lektorátus azonban anélkül, hogy e műveket látta volna, eleve csak önköltséges tárlatot engedélyezett, mivel „a szocialista kultúrába nem illő” alkotásokról van szó. Láthatlanul! *Lantos Ferenc* egy évvel ezelőtti lovagias magatartására jellemző, hogy *Aczél György* ügyében tavaly így nyilatkozott: „Bár a művek a rossz kultúrpolitika ellenében szület-

Aczél-kori emlékek Pécsről

vizsgálják át, nem visznek-e Jugoszláviába a marxista-leninista eszmeiségű eltérő képzőművészeti alkotásokat. Így esett, hogy a festészet kérdésében meglehetősen tájékozatlan politikai nyomozók, számokra kinos parancsot kaptak; azonnal válogassák ki a képalományt. Bosszúsan, de több pécsi festő képét találmra kivették a vasúti kocsiból. A képalomány hiányosan érkezett meg *Eszékre*, a jugoszláv vendéglátóknak a magyar kultúrpolitikára vonatkozó gúnyos mosolya kíséretében.

Lantos Ferenc festőművész, aki amellet, hogy a mai magyar pikúra egyik legegységibb alkotója, még rendkívül értékes munkásságot is végzett a bonyhádi zománcgyárban a tűzománcipar fejlesztésével – ezek után úgynevezett szilenciumot kapott. A szilencium egyik ismert kultúraelnyomó intézkedés: ha egy író, költő, zeneszerző, vagy festő ezzel sújtottak, akkor műveit nem publikálhatta, nem nyomtathatták ki, illetve nem kapott kiállítótérmet. Fél évvel a magyarbólyi botrány után *Lantos Ferenc* 140 zsúvizott képét állították volna ki Pé-

tek meg, most mégis inkább a fejtegetésre állt oktatáspolitikáról kellene beszélni, mert az van igazán csodában, s a művészetnek is a közoktatás az alapja. Minden más vita most káros. Túl sok az értekezlet, a szócséplés, dolgozzunk és ne vitázzunk!” A magyarbólyi vasútállomás *Aczél-kori* emléke persze benne él a pécsi művészeti közéletben.

Pécs nagy zenei hagyományú város, a *Kodály-módszer* születési helyének is tartják, hiszen egy időben itt élt *Kodály Zoltán*. Mégis, a város zeneoktatása évtizedek óta elhanyagolt: majd húsz helyen tanítják a növendékeket, miközben munkásmozgalmi házat építettek, ami lényegében kihasználatlan volt. Ezzel szemben a balettművészet, amelynek Pécsen nem voltak gyökerei, a kultúrpolitika rendkívüli támogatását élvezte. A nyári színház? Még 1978-ban meghírdették, hogy Pécsen lesz és a Pécsi Nemzeti Színház balettagozatára épül az oratórikus balett magyar színháza. Hatalmas összegeket öltek bele, miközben a nagyszínház rekonstrukciója is készet. A nyári színház mégis megbukott; a rendszeres oratórikus balettrendezvény nem sike-

rült. *Bagossy László*, e tehetséges és már sokat bizonyított színházi rendező igazgatóként tartja fenn a nyári intézmény rangját, kiváló prózai előadásokkal és más kiegészítő tevékenységgel, például színházi archívum létrehozásával. *Tóth Sándor* húsz éve azért neveztek ki balettigazgatónak *Eck Imre* fölé, mert a sok külföldi vendégzereplés miatt két vezetőre volt szükség. A pécsi balettagyűttes rendszeres külföldi meghívásai rég megszűntek, de az együttesnek még mindig két jól fizetett vezetője van. *Igaz, Tóth Sándor* az MSZMP Baranya Megyei Bizottságának tagja és pártkongresszusi küldött volt.

A sor hosszú, a város haragja tartós. Személytelenül? Személyre vonatkozóan? Annyi bizonyos, hogy *Aczél György* egyúttal Pécs országgyűlési képviselője is volt, s ilyen minőségében legalább a legkirívóbb ésszerűtlenségekről, tisztességtelenségekről tudnia kellett volna, például a képviselőnek a lakossággal való rendszeres, közvetlen kapcsolata révén. De az úgynevezett puha kommunizmus korában a kultúrpolitikára is a sunyi vezetés volt a jellemző: a kézi vezérlés. Írás nélkül, telefonon vagy élőszóban. Vagyis jogszerű bizonyítékok nélkül, tehát sunyi módon működött. Rádásul úrhatám módon is, fellebbezési lehetőség nélkül, gyakran a nyilvánosság teljes kizárásával. Ezért ma már – az érintettek szerencséjére! – nehéz elkülöníteni, mi volt *Aczél György* utasítása, s mi *Csendes Lajos* ideológiai titkár vagy utódainak túlbuzgósága. Amellett *Aczél György*nek kétségtelen érdemei is vannak abban, hogy egyfajta korlátrendszeren belül, de a kultúra mégiscsak inkább Európához kötődött, mint a szovjetorosz ázsiaiáshoz. De a politikában a hála nem használatos fogalom. Ezért *Aczél György* számára is, a pécsieknek is legjobb a felejtés!

Földessy Dénes

Emberkét az utóbbi időben sok csalódás érte. Mintha megváltozott volna körülötte minden. Semmit se értett. Az öccse, aki egy kisvállalkozónál dolgozott kőművesként, egy szép napon vadonatúj ezeröttszáz Ladával állt meg a ház előtt, melyben Emberke albérllőként lakott. Semmi irigység nem volt a szívében, örült a fiú sikerének.

– Gratulálok! – lelkesedett. – Gyönyörű a kocsid. De áruld már el: honnét volt annyi pénzed?!

– Hm... – mérte végig az ifjabb – elégedj meg azzal, hogy volt. És lesz is – tette hozzá némi önelégültséggel. – Aki megérti az idők szavát, annak van. Tudod, van aki kiköp a járdára az autójából, és van, akit leköpnek a járdán...

– Értem... – nyelt nagyot Emberke. – Szóval engem már csak úgy leköpnek?

– Te mondtad... – vigyorodott el a fiú és begyújtotta a motort.

*

Olvasta az újságban, hogy a városban nagyon sok az elhanyagolt, üresen álló szoba-konyhás lakás. Nem várják a tatarozást, meg pénz sincs rá. Várják a fiatalok jelentkezését, akik hajlandók beköltözni és rendbehozni. „Megpróbálok”, gondolta. „Én is fiatal vagyok. Talán még az öcsém is hajlandó valamit segíteni... Kettőn hamarosan helyrehozhatunk egy ilyen lakást. Mégis csak jobb, mint a drága albérlet...”

Másnap sorszámat kért a lakáshivatalban. Egy hónap se telt belé, s máris az ügyintéző elé állhatott kérelmével. A frissen dauerolt hajú, divatosan öltözött hölgy végigmérte, s mint aki vacorkorba harapott, olyan arckifejezéssel kérdezte:

– Mit akar?

– Tetszik tudni, olvastam az újságban...

– Tudom – mondta a hölgy unottan.

– Mind ezzel zaklat. Hány éves?

– Harminckettő.

– Kitüntetés van?

– Állami még nincs, csak két kiváló dolgozó.

– Az nem számít. Az apjának sincs, Szoc. Hazáért vagy valami hasonló?

– Nincs.

– Kár. Igaz, a kategóriába így is befér. Házast? Gyerek van?

– Elvált vagyok. Két gyerektartást fizetek. Tetszik tudni...

– Tudom. Részeges, verte a feleségét meg a gyerekeit. Leri magáról a szellemi toprongy! Van képe...?

– De kérem! – háborodott föl Emberke. – Üzemmémök vagyok a Nagy Gyárban és soha sem iszom. Tessék, itt a válóperi végzésem és a lakáskérvenyem öt évvel ezelőtől visszaigazolási másolata.

– Szóval értelmiségi? Az még rosszabb. No mindegy... kaphat egy szobát a hetedikben. Lift nincs. Itt a nyomtatvány. Töltsd ki, fizesse be a lakáshasználatbavételi díjat, ami a maga esetében háromszoros, és mutassa be a takarékbetétkönyvét! Meg kell győződnünk arról, hogy valóban rendbe tudja hozni azt a lakást. Nehogy a végén még lakásüzérkedésért lecsukják...

– OTP kölcsönt nem kaphatok a rendbehozatalhoz?

– Ha van megfelelő ismerőse...

*

Nem volt. Beállított hát vaktában az első OTP-fiókba és előadta a kérését. Az íróasztalok mögött ülő hölgyek egy ideig türelmesen hallgatták, aztán olyan elemi erővel tört föl belőlük a kacagás, hogy majd megfulladtak örömlükben.

– Két gyerektartást fizet, és OTP kölcsönt akar felvenni? – kérdezte a nevetéstől könnyezve az egyik. – Komolyan gondolja? Tudja, uram, mi nem vagyunk szociális intézmény. A kisdédóvó két sarokkal arrébb található. Ez egy komoly pénzügyi feladatoknak!

Égő arccal szédelt ki az ajtón. Nemrég eredithet el az eső, az utcán nagy tócsákban állt a víz. Egy magánrendszámú Mercedes kanyarodott mellé. A tócsához érve fölgyorsított, s

Lent és fent

tetőtől talpig telefröcskölte olajos mocskokkal. Egy húsz év körüli suhanc vigyorgott vissza a lehúzott ablakból és a járdára köpött.

*

Végképp összeomlott benne a világ. Miért mindig vele szórakozik mindenki? Végtere is ki ő, és kik ezek az emberek körülötte? Miért néznek át rajta, mihelyt kiderül, hogy nincs elég pénze? Elég? Mit jelent manapság ez a szó, hogy elég?

Volt egy barátja, hajdani évfolyamtársa az egyetemen. Délután becsöngött hozzá. Véletlenül éppen otthon volt és némi várakoztatás után fogadta is. Igaz, a bejárónő elég furán nézett rá, de azért beengedte. Csodálkozott, hogy nincs névjegykártyája. Oda többnyire olyan urak és hölgyek szoktak járni, akiknek van. Amikor elment bejelenteni, félig nyitva hagyta az ajtót, nehogy egyedül érezze magát az idegen. Ki tudja, miféle...

Visszafelé jövet már mosolygott. Hellyel kínálta és egy kis türelmet kért, mert az Úr éppen az ünnepi beszédén dolgozik.

Néhány perc múlva megjelent a Nagy Ember. Keneteljes mosollyal betessékelt a dolgozószobájába, leültette a hatalmas faragott karosszékre, amerikai cigarettával kínálta, s érdeklődést mímélő, unott képpel mondta: „hallgatlak, kenyeres...”

Emberke mélyet szívtott a cigarettából, s a Nagy Ember tekintetét kereste. Ő azonban a messzeségbe révedt.

– Te magas polcra jutottál, kenyeres – kezdte. – Földről látod a világot.

Mondd meg: miért van az, hogy nekem mindig csak a zacc jut a kávéból?! Miért van az, hogy az ember csak annyit ér, amennyi a zsebében van? Miért van az, hogy a hivatal ellenfélnek tekinti az ügyfelet? Miért van az, hogy aki autóban ül, leköpi a gyalogost? Miért van az, hogy az orvos, aki fölesküdt az életmentésre, csak akkor segít, ha előre fizetsz? Az iskolában azt tanultuk, hogy aki az egész társadalomért dolgozik, azt megbecsülik a többiek. Mondd: miért van az, hogy mégis ki-röhögnek?

A Nagy Ember méltóságteljesen fölállt, az íróasztal lapjára fektetett tenyerén meghintáztatta hízásra hajlamos testét, s szemét az eredeti Rubens festményre szegezve eképpen válaszolt:

– Tévúton jársz, kenyeres! Tudnod kell, hogy a mi társadalmunkban legfőbb érték az ember. Te is az vagy, Emberke! Mi mindent megteszünk azért, hogy továbbfejlesszük elért eredményeinket és megvédjük a békét. A te békédet is, Emberke. Látod, most is éppen az ünnepi beszédemet írom a jog előtti egyenlőségről. Igen, Emberke, nálunk mindenki egyenlő mércével méretik, üljön bár az illető autóban, vagy sétáljon gyalogosan a járdán. Üljön bár hivatali székben, avagy ácsorogjon az ajtó túoldalán.

– Vagy várjon éveken át albérletben egy lakáskiutalásra, míg teljesen tönkremenek az üresen álló lakások... meg az idegei... – vetette közbe Emberke.

– Látod, kizökkentesz a gondolatmenetemből a közbektögyösödés! – förmedt rá a Nagy Ember. – Hol is tartottam? Ja... Miért nem veszel OTP öröklakást?

– Mert nincsenek millióm.

– Hmm... Vegyél föl OTP kölcsönt!

– Nem adnak. Nincs rá fedezetem. Ha hallottad volna, hogy utasítottak el... Az ember zsebében kinyílik a bicska!...

– Helytelen beszéd, Emberke! –

folytatta a Nagy Ember rezzenéstelen arccal. – Ez a filozófia már az anarchizmushoz közelít. Ez pedig idegen a mi elveinktől. Tudom, vannak még hibák. Még nem tökéletes ez a társadalmi struktúra. De hol nincsenek? Nézz körül a világban! Merényletek, gyilkosságok, háborúk... Nálunk aránylag szilárd a közbiztonság. Éppen tegnap kaptam róla egy jelentést: Jó, nem tagadom, előfordul nálunk is, hogy kizsebelnek valakit a buszon, leütnek az aluljáróban, de ennek nincs jelentősége...

– Számokra nincs, de akinek ellopják a havi fizetését, vagy nyomorékká verik az aluljáróban, annak van ám!...

– Mondd, Emberke: azért jöttél, hogy fölbosszants?

– Ki tudja, talán azért. Mondd: mennyi a te fizetésed?

A Nagy Ember elsápadt, ujjai megremegtek a mahagóni íróasztallapon, de túrtörtette magát. Leült, elfordította borjúbőrrel borított forgószekét.

– Köszönöm, hogy meglátogattál, Emberke! Régi barátságunkra való tekintettel had ajánljam neked, hogy felejtse el ezeket az anarchista szövegeket! Aztán ha majd újra a régi lesz, látogass meg ismét. Lehet, hogy szükségem lesz rád... Szervusz, kenyeres, szervusz!

*

Másnap fizetését osztottak a gyárban. Emberke zsebre vágta a levonásokat után megmaradt pénzt, kifizette az albérletet, aztán vett egy hatalmas rugós kést a trafikban. Eddig még csak filmekben látott ilyet. Délután elment a tanácsház elé és kiszúrta az összes ott álló autó gumiját. Később ezt tette az OTP-fiók előtt, s a következő este a Nagy Ember háza előtti parkolóban is.

A bíróságon elrendelték az elmeszakorvosi vizsgálatot, de a neves professzor nem fedezett föl a vádlottnál korlátolt cselekvőképességre utaló tüneteket.

T. Ágoston László

A cserkészlet egy életforma

Ahol a jóra való készséggel mérik az embert...

Megvallom őszintén, először megmosolyogtam őket. Korosodó öregurakról tudósított a televízió, amikor a cserkészlet újjáéledéséről számoltak be az elmúlt évben. Mintha nosztalgia-klubban gyűltek volna össze egy örökifjú mozgalom kebelén belül. De hol vannak a fiatalok, ötlött fel mindjárt annak a generációnak a fejében, amelyik legfeljebb külsőségeiről ismeri a cserkészletet. Egyáltalán időszerű feléleszteni, vagy egy szűk réteg kedvteléséről volna szó csupán? És ha nem, akkor mit nyerhet mindezzel az egyre inkább magára maradó ifjúság? Jó alkalmat nyújtott a kérdések megválaszolására, hogy nemrégiben alakult meg Szekszárdon a belvárosi plébánia szervezésében egy kis létszámú cserkészcsapat. Schüller Károly kisiparos-teológus nemcsak alapítóként vett részt a szervezésben, de maga is öregcserkész.

– Történelmi jelentőségű, hogy a 900 év alatti bencés apátság plébániájának hatáskörébe soha ennyi gyereket nem fogtak össze, mint ma. Szekszárdon hétszáz körüli a hitoktatásban részesülő gyermekek száma, a csapat mégis kis létszámú. Ennek az a magyarázata, hogy a minőségi együttműködésen van a hangsúly.

– Eszerint nem akarnak egy újabb formális tömegszervezetet az utórhöz hasonlóan, ahol névleges feladatokat kell megoldani soha nem használható ismeretekért?

– Szó sincs erről. A cserkészlet soha nem volt tömegmozgalom, de tömeget mozgatott, olyan hatással volt a környezetére. Jellemző módon a 80 jelentkező fiatal közül elsőként tizennégyet vetünk fel, akik intenzív képzésben részesülnek néhány hónapig.

– Mit jelent ez a képzés, mire készítik fel a cserkész ifjakat? És egyáltalán, mi alapján szelektálnak?

– Alapkövetelmény a jóra való készség, a jobbá válás szándéka. Az életben rengeteg készségre, ügyességre van szükség, amit be kell gyakorolni, megtanulni úgy, hogy a későbbiekben önállóan tudja megoldani az ember. A cserkészmozgalomban minden tevékenység a jellemformálást célozza, szűkebb értelemben a sátorverés, csomókötés, főzés „tudományától” egészen a társadalmat érintő hasznosságig. Lényeges, hogy az ismeretszerzésre való irányultságot, az autodidaktizmust, az önmagával szembeni igényességet kell a gyermekbe átültetni. Mindezt indirekt módon, tehát nem közvetlen képzésről, hanem inkább elősegítésről van szó. A gyermek fantáziáját, játékos természetét, romantikus hajlamát megragadva lehet bevonni hét éves kortól a legkisebbeket is a felkészülésbe.

– Ez az a felismerés, ami szinte közhelynek számít, de az önkéntesnek mondott ifjúsági és gyermekszervezetekben a legkevésbé tudták gyakorlatra váltani. Nem marad mindez pusztán szólam, vagy a törekvés megfogalmazása?

– Nem, éppen a szigorúan betartott próbarendszer miatt. Különböző fokozatokon kell végighaladni a gyermekeknek, ahol a tanulási szakaszt mindig próba követi. A jelöltpróbától kezdve az egy- majd a kétszilagos próbákon át a különpróbákig. Jóval később kerülhet csak sor a cserkészsé avatására. Az előbbrejutás nem az egyéni kiválóságon múlik, tehát a valamilyen területen tehetséges gyerekek nem élveznek megkülönböztetett bánásmódot. Itt ugyanis nem a kiválóság, hanem a kiválóságra való szándék a döntő, de nem a karrierizmus. Az emberebb emberré válás képessége mindenkiben megvan. Ennek az erőnyeknek a fejlesztése a cserkészlet feladata, ilyen értelemben elítélképzés.

– A vallásérköcsi alap meghatározó, de milyen irányt mutat és nem szab-e túl szigorú köztütségeket a résztvevőkre?

– A vallásérköcsi nevelésünk iránytűje: hogy a szolgáló, adakozó szeretet örömet, boldogságot jelenthet. A cserkészkorban lehetséges ezt az attitűdöt elsajátítani, ami az ember belső békéjét, kiegyensúlyozottságát alapozza meg. Hozzáteszem, hogy nincs felekezeti zárlatosság. Ha felvételét kéri református, izraelita, vagy bármilyen hitű fiatal, szeretettel fogadjuk. Minden hitben élővel szemben nyitott a mozgalom, ökumenikus imák felmondásával nem sértyük senkinek a szellemiségét, önértetét.

– Az elv nagyon szimpatikus, de nem jelent-e veszélyt, hogy túlságosan szűk kört tudnak elérni, éppen azok a gyerekek maradnak kívül, akiknek legnagyobb szükségük lenne ilyesfajta közösségi támaszra?

– A cserkészmozgalom mindig törődött az elesettekkel, nem félünk attól, hogy felhívul a mozgalom, ha közülük egyre többet sikerül kiemelni rossz környezetéből. Nem a differenciálás a mozgalom célja, hanem éppen a nivellálás, az, hogy az a bizonyos húzó mag felemelje magához a hátrányban lévőket. Mondok egy példát. Amikor 1948-ban táborozni indultunk, a három legvászottabb gyereket is magával vitte a csapat. És akik az iskola, az utca rémei voltak, közöttünk alkalmazkodtak a normákhoz. Lehetőséget kaptak arra, hogy a dörzsöltségüket cserkész leleménnyé nemesítsék.

– Ma ők azok a „beskatulyázott” gyerekek, akik büntetésből kiharadnak a közös kirándulásokból, táborozásokból, egyszerűen alkalmuk sincs megmutatni, hogy mások is tudnak

lenni... Van pedagógus, aki nem tud mit kezdeni velük.

– Pedig a pedagógusnak nincs más eszköze, mint a közösség.

– A cserkészmozgalom ma Magyarországon jórészt koros emberek éltetik, a fiatalok elenyésző részét nyerték meg ezidáig. Nem tartja paradoxonnak ezt a helyzetet?

– Ez természetes, hiszen az elmúlt évtizedekben legalisan nem működhetünk. Újra kell szervezni, kiképezni a tiszteket, akik hozzáértően képesek foglalkozni a gyerekekkel. A felkészülés, a próbák pedig időbe telnek. De tudnia kell, hogy a cserkészletből nem lehet kiöregedni, ez nem csak ifjúsági szervezet. A cserkészlet életforma.

Takács Szusza

Macszkabarátság

Fotó: –kapfinger–

Életkép

Nekimegy a presszó félig nyitott ajtajának. Pedig előtte jól becélozta: egyhelyben imbolygott és a szemeit forgatta serényen. Aztán bebottolozik a pult elé.

– Hallja, maga már megint itt van?! Nem szolgáljuk ki, menjen innen hazafele!

– Én csak... szo... szomojas vagyok...

– Ittas embert nem szolgálunk ki!

– De én pártom kívüli vagyok, no...

– Az engem nem érdekel.

– De nekem, ihol e, ni... A tőkém.

– Menjen szépen kifelé, nem érdekel a tőkéje meg a pénze!

– Nem érdeki?! A tőke?! Hehe...

Jaj, idesanyám! Hova kerültem?

Milyen ország ez?... Ezt már megint átrendezték? Vagy tényleg berúgtam...

Salga Attila

Köszöntjük

BENEDEK

nevű olvasóinkat

Benedek nevünk a latin Benedictus név többszörös rövidüléséből ered. Fejlődési sora: Benedikt, Benedik, Benedek. Jelentése: áldott. Most van a tavaszi napjegy-egyenlőség, a tavasz hivatalos kezdete. „Sándor, József, Benedek, jünek a jó melegek.” A bolondos napokra emlékezve ezt mondják, „Benedek, zsákba hozza a hideget”. A Benedek-napi időjárás utal a jövőre. Penavin Olga Népi kalendáriuma szerint ha dörög Benedekkor, akkor 40 napig szárazságra számíthatunk. A hiedelmek közül érdemes megemlíteni az ekkor eldugott fokhagymához fűződőt. Az öreg adatszolgáltatók erősítik, s maguk is hisznek benne, hogy a Benedek napján dugdosott fokhagyma elűzi a boszorkányt.

A Nap kél: 05.46 órákor
nyugszik: 17.57 órákor

A Hold kél: 03.08 órákor
nyugszik: 11.27 órákor

Derült idő lesz

Csak átmenetileg növekszik meg a felhőzet, de csapadék nem valószínű. A szél kissé megélénkül. Hajnalban 1, 6 fok, délután 17, 22 fok várható.

Hivatalosan is: tavasz

A Julián-naptárban figyelembe vett kis hibák összegeződése folytán a tavaszi napjegy-egyenlőség március 21-ére toldott előre a ma is használt Gergely-naptár szerint. Erre a napra esik a csillagászati tavasz kezdete, azaz a tavaszi napjegy-egyenlőség.

Dr. K. A.

Hagyományörzés és alkotás Fesztivál Szekszárdon

A XII. Országos Néptáncfesztivál szövetkezeti területi döntőjét rendezik március 23-án és 24-én Szekszárdon, a Babits Mihály Művelődési Központban. A versenyen fellépnek Baranya, Somogy és Tolna megye szövetkezeti néptánc és hagyományörző népi együttesei.

Eseménynaptár

185 évvel ezelőtt, 1805. március 21-én hunyt el Jean-Baptiste Greuze (ejtsd: gröz) francia festő, a polgári családélet érzéssel teli jeleneteinek ábrázolója.

Különösen érdekesek a serdülő lánykákát megjelenítő képei. Képiükön az „Angyalka” című festménye látható.

305 évvel ezelőtt, 1685-ben ezen a napon született Johann Sebastian Bach, a zenetörténet egyik legnagyobb alakja.

Munkásságában a barokk polifónia (ellenpontos többszólamúság) fejlődése csúcspontját érte el. Mintegy 200 kantátát írt, vallásos művei közül a Máté-, a János-passió, a Karácsonyi oratórium, a Magnificat és a hatalmas méretű H-moll mise emelkedik ki.

Munkásságával leginkább az orgona forrott össze (prelúdiumok, fűgák, fantáziák, canzonék). Karl

Geiringer írt róla monográfiát, ami 1977-ben magyarul is megjelent.

165 esztendeje, 1825-ben született Alekszandr Mozsajszkij orosz ellentengernagy, feltaláló, aki 1880-ban a világon először készített levegőnél nehezebb repülőgépet.

Dr. K. A.

A szelektív memóriáké a jövő (is)

Egyik kedvenc hetilapom választási különszáma kronológiát közöl „A pártállamtól a szabad választásokig” címmel. Tudom, nehéz az aligműt objektív értékelése, nehéz a válogatás a történelemmé súlyosodó események között, de az aránytvesztéseket mégis kerülni kellene, hisz egy ilyen összeállítás forrásul szolgálhat későbbi korok történelemkönyveire.

Ami bekerült, nem vitatom, hisz valóban fontos pontja történelmünknek, hogy kinél tartottak „helyiségellenőrzést” 1988. március 11-én, vagy éppen mit nyilatkozott Grósz Károly április 28-án vagy június 11-én. Csak ami kimaradt, az zavar. Nézzük a '88-as évet, május 14-én megalakult a TDDSZ, június 6-án a TIB, hogy a kettő között volt egy pártértekezlet, úgy látszik, elhanyagolható esemény, akár a június 27-i tüntetés a Hősök terén, amely először mutatta meg igazán a tömeg erejét a hatalmon lévőknek. Szót sem érdemel Király Zoltánék „Demokrácia csomagterve”, a képviselők közül csak az kerülhet a történelem lapjaira, aki megszavazta a bős-nagymarosi vízelvezéscsatornát. Végül egy név, Pozsgayé, aki szeptember 12-én „mérsékletre intő tárgyalásukon a FIDESZ-t 1956 és Nagy Imre ügyében, valamint Magyarország szövetségeseivel kapcsolatban.” Ezen kívül mást nem tett e hosszú évben a kronológia szerint.

Egykori történelemtanárként már hozzászóltam, hogy az utólag pozitívnak értékelhető dolgokat a későbbi győztesek csinálták. A másik oldalon legfeljebb véletlenül következtek el jócselekedetek és az elkövetőknek különben is osztálykorlátai voltak. Már látom, ahogy átkeresztelik a Munkásmozgalmi Múzeumot a Demokratikus Ellenzék Múzeumává, ahogy a Partizán Szövetség helyére megalakul a Magyar Ellenzékiek és Antibolszevisták Szövetsége, amelyek egyre növekvő tagsága sorra járul a kitüntetettek elé a különböző zászlórendekért s emelt nyugdíjakért – hisz emberek vagyunk.

Györffy Árpád

A Salome új szereposztásban

A Magyar Állami Operaházban 1990. március 22-én Richard Strauss: Salome c. zenedrámájában a Zsárfi Nemzeti Színház Salome-előadásának három szólistája mutatkozik be német nyelvű előadásban. Herodest Fritz Uhl osztrák tenorista, Herodiást Zlatomira Nikolova és Johanaant Neven Belamaric énekli. Az előadás Salome-já: Kukuly Júlia, karmestere Kovács János.

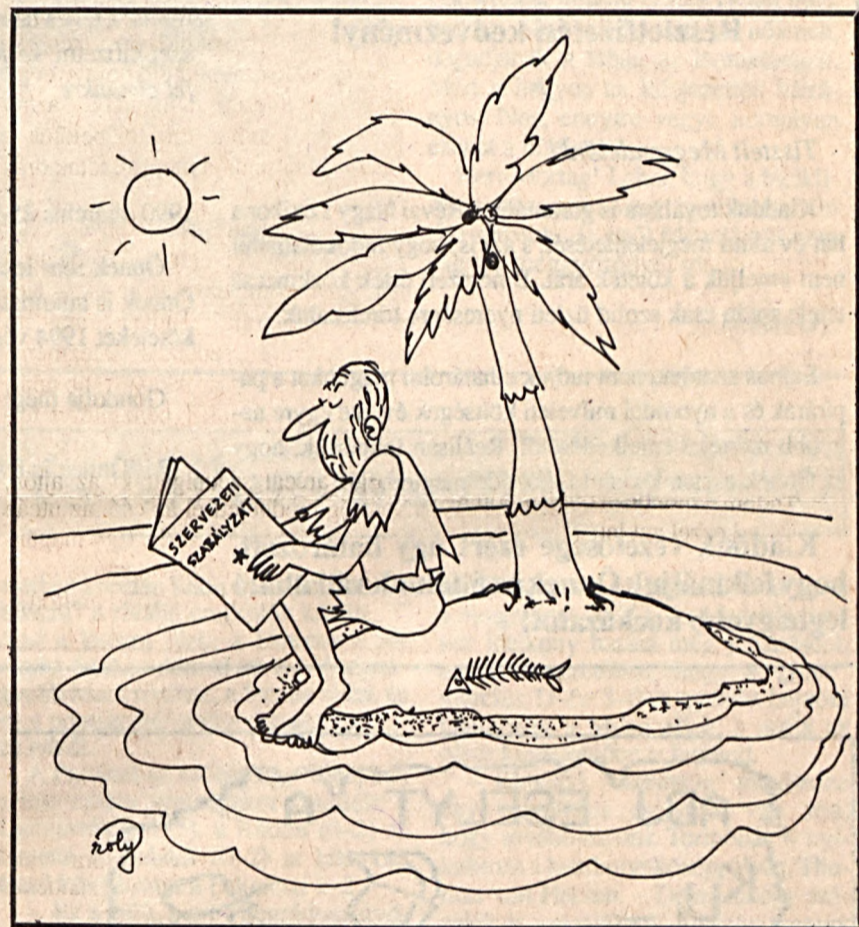
**„Dialog in loc de suspiciume!”
„Gyanakvás helyett dialógust!”**

Ma délután 3 órákor a Magyar Írószövetség Klubjában (Bp. VI., Bajza u. 18. III. em.) a Magyar Napló és a bukaresti Dialóg csoport „22” című hetilapja március 22-i közös lapszámának sajtóbemutatója lesz. Vendégeik: Stelian Tanase, Gabriela Adamestanu, Mircea Dinescu, Dorin Tudoran, Augustin Buzura, Dan Petrescu és Ana Blandiana.

Erre csörög a dió

Nagyotmondó versenyre gyűltek össze a köröndpusztai szarkák. Miután megállapították, merre csörög a dió és a szakra, kezdetét vette a vetélkedő.
– Én amondó vagyok, hogy van kommunizmus reform nélkül.
– Szerintem a kommunizmus az egy gyermekbetegség.
– Én meg aszondom, hogy a kommunizmusban jól élnek a szarkák.
– Aki azt állítja, hogy a kommunizmusban jól élnek a szarkák, azt meg kell tapsolni.
– Dióból nem lesz szarka – mondta legutolsónak a legöregebb szarka.
Ezzel megnyerte a versenyt, mert a közelmúltban még ő volt a legnagyobb és a legemlékezőbb dió.

-ga-la

RTV

18.30: A Magyar Rádió szlovák nyelvű nemzeti sorsója. 19.05: Spanyol nyelvű kezdőknek. 19.20: Angol társalgás középhaladóknak. 19.35: Budapesti Tavasz Fesztivál. Közben: Kb. 20.20: Élő világ-irodalom. Kb. 21.25: Operarészletek. 21.45: Zenetörténeti értéktár. 22.11: Napjaink zenéje. 23.01: Dokumentumok Déry Tibor 1956 utáni életéből.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarázatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Autórádió. 9.40: Hobby. 9.50: Párizsi magyar figyelő. 10.00: Hírek. 10.10: Emberek, művek, események. 10.40: A technika világa. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Az élet megy tovább. 12.40: Történelmünk útja. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Könyvismertető sorozat. 14.00: Hírek. 14.10: Emberek, művek, események. 14.40: A technika világa. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Az élet megy tovább. 16.40: Rádió-egyetem. 17.00: Hírek. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Könyvismertető sorozat. 19.00: Hírek. 19.10: Kommentár nélkül. 19.40: Könyvszemle. 20.00: Hírek. 20.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 20.50: Mérlegen. 21.00: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Autórádió. 23.00: Hírek. 23.10: Kommentár nélkül. 23.40: Könyvszemle. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Tallózás magyar folyóiratokban. 0.35: Mérlegen. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 9.00: Képiúság. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Ma itt, holnap Corvón. Portugál dok. film. 10.00: Hármak „csatorna”. 10.45: Stúdió '90. 11.30: Képiúság. 16.50: Képiúság. 17.00: Déli videóúság. 17.10: Hírek szlovák nyelven. 17.15: Európai kisebbségek. 17.40: Sorstársak. 18.00: Újabb történetek a kiskertekről. NDK tévéfilmsorozat. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Budapesti Tavasz Fesztivál 1990. Kb. 21.30: Reklám. 21.35: Választási vitaműsor. 22.35: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képiúság. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felelek. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.47: TV2. 19.00: Agitátorok. Magyar film. 20.10: TV2. Popkorong. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Visszaúton. Dokumentumfilm. Kb. 22.35: TV2. Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor 9.00: Hírek. 9.01: Sinha Moca. 9.30: Francia nyelvtanfolyam. 10.00: Iskolatév. 10.30: Játékfilm. 12.10: Külpolitikai magazin. 13.00: Hírek. 13.10: Mi. 14.20: Batman. 14.45: Ház az Eaton téren. 15.35: Heathcliff és Riffraff. 16.00: A kis elefánt. 16.35: Mini műterem. 16.55: Mini tv-híradó. 17.05: Könyvajánlat. 17.10: Gruy – a hős, aki mindig elbukik. 17.35: Mini klub. 17.55: Philipp, az egér. 18.00: Mi. Nők. 18.30: Falcon Crest. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sport hírek. 20.15: A Guldenburgok öröksége. 21.00: Oldalpillantások. 21.10: Kéme háborúja. Olasz tévéfilm. 22.40: Az utolsó gengszter – Amerikai film. 0.00: Hírek. 0.05: Miami bűn – Krimisorozat. 0.45: Hírek.

2. műsor: 16.55: Művészlexikon. 17.00: Az inflációtól a stabilitásig. 17.30: Tájak és emberek. 18.00: Sinha Moca. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Madame Sourdis – Francia tv-film. 21.55: Újdonságok a moziban. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Sport. Kb. 0.00: Hírek. RTL PLUS: 6.00: Ultraman. 6.25: Hal-

ló, Európa – Jó reggelt, Németország! 8.30: Hírek. 8.35: Telebutik. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Kedves Bill bácsi! 11.00: Ragazzi. 11.45: A Doktor kórháza. 12.30: Klasszikusok délioldalon. 13.00: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Kedves Bill bácsi! 15.30: Játssz velünk! 15.40: Hírek. 15.43: Üzleti hírek. 16.00. Vásár-piac-vélemény. 16.30: Sorsdöntő év. 17.10: Játékshow. 17.45: Játssz velünk! 17.55: Hírek. 18.00: Dr. Med. Marcus Welby. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: CHiPs – krimisorozat. 20.15: Mrs. K. hihetetlen története. Amerikai filmvígjáték. 21.50: A manóken és a detektív. Amerikai sorozat. 23.30: Hírek. 23.40: Az élet viharai – francia filmsorozat. 0.35: CHiPs. 1.20: Vásár-piac-vélemény. 1.45: Aerobic. 1.50: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezd. 8.00: Hello Ausztria, hello Bécs! 8.30: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Kék éj. 19.30: Hírek, időjárás. 19.45: Időlanc. 20.00: Nemzetközi hírmagazin. 20.30: Der Spiegel. 21.00: Hírbeszéd. 21.30: Üzleti hírek. 22.00: Hírek, időjárás. 22.15: Nemzetközi hírmagazin. 22.45: A tudomány távlatai. 23.15: Der Spiegel. 23.45: Hírbeszéd. 0.15: Hírek, időjárás. 0.30: Kék éj. 1.30: Időlanc. 1.30–7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Üzleti hírek. 17.15: Dalnosztalgia. 17.45: Főzőlecke. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Inci-finci fantázia. 18.35: Pihenőidő. 19.00: Hegymászók magazinja. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papíros. 20.00: Különleges megbízott. 20.55: Magazinműsor. 21.30: Felfedezés. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Szent este. 23.55: Ex libris. 0.55: Műsorzárás.

SATI: 6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30: Hírek, időjárás. 8.35: Szomszédok. 9.00: Hírek. 9.05: Szeretethajó. 9.50: Ház-tartás. Horoszkóp. 10.00: Hírek. 10.05: Té-

vébolt. 10.30: Robin Hood, a szabadsághős. Angol kalandfilm. 12.15: Szerencsekerek. 13.00: Tévétársaság. 14.00: Műsorjelző. 14.05: ALF-émlékezés Melmac-ra. 14.30: Egészségvédelem. Horoszkóp. 14.40: Szeretethajó. 15.30: Boldog napok. 16.05: Örült vadnyugat. Westmorsorozat. 17.00: Hírek, időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.45: Műsorjelző. 17.50: Az Enterprise űrhajó. Sci-fi-sorozat. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Szerencsekerek. 19.50: Időjárás. Hírek. 20.00: Mike Hammer. Krimisorozat. 20.55: Hírek. 21.00: Szelíd csirkefogó. Olasz-francia filmvígjáték. 22.50: Hírek, sport, időjárás. 23.00: Cannabis. Bűnügyi film. 0.30: Műsorjelző.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 1. műsor 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Gyermekműsor. 9.00: Bejelentés. 9.02: Postaládikó. 9.15: Válogatás a külföldi programokból. 9.45: Német nyelv. 10.15: Pedagógusoknak. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották – nézzék! 13.45: A természet világából. 14.00: Hogyan kell nézni egy műalkotást? 14.15: A Századok forgatagában. 14.45: Műsorismertetés. 14.50: Hírek. 15.00: Éjszakai program. 16.30: Magyar Híradó. 17.00: Tv-napló I. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Gyermekműsor. 18.20: Számok és betűk – vetélkedő. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Útleírás. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: Időjárás. 20.00: Mozi-szem: Játékfilm. 22.35: Tv-napló III. 22.55: A mai sport. 23.00: Éjszakai program. 1.00: Hírek. 1.05: A csütörtöki műsor ismertetése.

2. műsor 16.40: Műsorismertetés. 16.45: Hírek. 16.50: Tv-naptár. 17.00: Kölyökidő. 18.00: Zsárfi panoráma. 18.20: Karlovaci, siseki, gopsici, bjelovari és varazdini körzeti program. 19.30: Tv-napló. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: Sportszerda – A csütörtöki műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és SAT1 műsorát részletesen közzé a Telehold

Révai Nagy Lexikona

az első két kötet ára: 917 Ft/db, a 3-5. köteteké: 980 Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagy Lexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Őn már most előre, egy összegben megvásárolhatja a lexikonosorozat valamennyi hátralévő 4-20. kötetét,

21 500 Ft-os áron.

Név: .....

Cím: .....

...példányban
megrendelem

a Révai Nagy Lexikona köteteit
az alábbi címen:

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

Tisztelt Megrendelőnk!

Kiadónk továbbra is garantálja a Révai Nagy Lexikona hat év alatti megjelenését, s azt is, hogy indokolatlanul nem emeljük a kötetek árát. E nemzeti érték közkinccsé tétele során csak szolid üzleti nyereségre törekszünk.

Sajnos azonban nem tudjuk elhatárolni magunkat a papírárak és a nyomdai műveleti költségek évente egyre nagyobb mértékű emelkedésétől. Reálisan felmértük, hogy ez Önnek esztendőnként fokozódó megterhelést jelent.

Kiadónk vezetősége ezért úgy határozott, hogy felkínáljuk Önnek az általunk vállalható legnagyobb kockázatot!

Ha az Önhöz már elküldött csekkek egyikét ezen összegre szólóan 1990. március 25-ig kitölti és a pénzt a szokásos módon befizeti, nem lesz tovább gondja a részletfizetésekre, kiadónk törzsvásárlójának számít ezután, és 1994 végéig automatikusan postázzuk Önnek a megjelenő lexikonköteteket.

Gondolja végig és mérje fel, hogy ez Önnek könnyebbséget, avagy terhet jelent.

Mi felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

Tisztelt Leendő Megrendelőnk!

Ha a Révai Nagy Lexikonát hiába kereste eddig a könyvesboltokban, a könyvárusoknál, s szeretné megrendelni tőlünk a teljes hasonmás kiadást, és egy összegben az egészet kifizetni, kérjen egy csekket kiadónktól, s azon adjon fel címünkre

24 314 Ft-ot

1990. március 25-ig.

Önnek sem lesz tovább gondja a részletfizetésekkel, s Önnek is automatikusan postázzuk a megjelenő lexikonköteteket 1994 végéig.

Gondolja meg!

Mi Önnek is felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

A KSZE Növénytermelési Rendszer

1990. március 22-én gépkiallítással egybekötött

MŰSZAKI NAP-ot tart.

A kiállítás felöleli a kisgazdaságok gépeitől a hagyományos gépparkig terjedő választékot, melynek megtekintésére minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Megtekinthető: 1990. március 22-én és 23-án de. 1/2 10-től du. 16-ig Szekszárd Páskum utcai központunkban.

Bekanntmachung

Die Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Budapest beabsichtigt, am Donnerstag, den 22. März 1990 und am Freitag, den 23. März 1990 – jeweils von 9.00 – 12.00 Uhr und 14.00–16.00 Uhr –

einen *Konsularsprechtag* in Pecs im Gebäude des Bauunternehmens BAZIS BÉV. Szanto Kovacs Janos utca 1, (5. Etage) durchzuführen. An diesen Tagen können Sie sich mit Rechts- und Konsularangelegenheiten – mit Ausnahme von Visaangelegenheiten, die weiter von der Botschaft Budapest bearbeitet werden – an die dort in Pecs anwesenden Konsularbeamten der Botschaft Budapest wenden. Interessierte werden gebeten, Terminvereinbarungen über die Telefonnummer Pecs 06/72 24-664 oder 10-444/351 (Herr Zens) ab Dienstag-nachmittag, 20.03 1990 zu treffen.

Am Donnerstag, den 22. März 1990, ist ein Dolmetscher für ungarisch anwesend.

Konsul Braun

Botschaft der Bundesrepublik
Deutschland
Nogradi u. 8.
1125 Budapest XII.
Tel.: 155-9366

Közlemény

A Német Szövetségi Köztársaság budapesti nagykövetsége március 22-én, csütörtökön és március 23-án, pénteken de. 9.00 – 12.00 óráig és du. 14.00 – 16.00 óráig

konzultációs napot tart Pécsen a BAZIS BÉV vállalat Szántó Kovács János u. 1. (5. em.) alatti helyiségében.

Ezek a napokon jogi és konzuli ügyekkel (vízumügyek kivételével – ezeket továbbra is a budapesti követség intézi) fordulhatnak a budapesti követség Pécsen jelenlévő konzuli alkalmazottaihoz.

Az érdeklődőket megkérjük, hogy az időpontokat a 06 – 72 – 24 664 vagy a 10 444/351-es pécsi telefonszámon (Zens névre) 1990. 03. 20-tól, azaz kedd délutántól egyeztessék.

Csütörtökön, 1990. márc.22-én magyar tolmács is jelen van.

Braun konzul

Német Szövetségi Köztársaság nagykövetsége
XII. Budapest, Nógrádi u. 8.
Tel.: 155-9366

„SEGÍTSETEK, HOGY SEGÍTENI TUDJUNK!”

A jászfelsőszentgyörgyi VÖRÖSKERESZT alapszervezet és a TÁPIÓSZÉCSŐI katona fiatalok által két éve 600 ezer forintos alaptőkével alapított S. O. S. ALAPÍTVÁNY a mozgássérültek megsegítésére KURATÓRIUMA felhívással fordul minden segíteni szándékozó és tudó magyar és külföldi állampolgárhoz, intézményekhez és gazdálkodó szervezetekhez, hogy anyagi hozzájárulásukkal továbbra is támogassák és segítsék az ALAPÍTVÁNYUNK célkitűzéseinek megvalósítását, amely elsősorban olyan mozgássérült gyermekek és fiatalok külföldi gyógykezelését szolgálja, akiken idehaza valamilyen oknál fogva nem tudnak segíteni, s családjuk saját anyagi erőforrásból nem tudja megoldani a külföldi gyógykezelést. Továbbra is segítséget kívánunk adni olyan gyógyászati segédeszközök beszerzéséhez, amit a család saját erejéből nem tud megoldani. Idáig már több fiatalon segítettünk. Így Urbán Zoltán 21 éves fiatalembert külföldön gyógykezelte. Jelentős összeggel járultunk hozzá Mrena Diána kunszentmártoni kislány svédországi gyógykezeléséhez. Kovács Lilla, 5 éves kislány életkörülményeinek javításához járultunk hozzá s továbbra is rendszeresen támogatjuk. Igen sokan fordulnak hozzánk segítségért és tanácsért. Egyetlen segítséget kérő levelet sem hagyunk válasz nélkül. Céljainkban tovább szeretnénk lépni. Tevékenységünket az egész ország területére ki kívánjuk terjeszteni és más betegségben szenvedő gyermekek és fiatalok külföldi gyógykezelésének költségfedezésében és életkörülményeik javításában is segíteni szeretnénk. Gondolunk a fejlődési rendellenességgel született gyermekekre is. Kérjük, ha tud, segítse alapítványunkat céljaink megvalósításában. A pénzdományokat postai rózsaszín csekken lehet feladni a következő címmel: „Segítsetek 451-98328-12009” Takarékszövetkezet, 5126 Jászfényszaru. Kérésre postautalványt küldünk.

Címünk: „S. O. S. Alapítvány” 5111. Jászfelsőszentgyörgy, Pf.: 1. Telefon: 16. Segítségét köszönjük!

S. O. S. ALAPÍTVÁNY a mozgássérültek megsegítésére

1675 Budapest, Pf. 133.

Megrendelőlap

Megrendelem az IGEN c. kéthetente megjelenő lapot ..... példányban.
Kérem az alábbi címre kézbesíteni:

Megrendelő neve: .....

Pontos címe: .....

Irányítószám: .....

aláírás

A megrendelőlapot felbélyegzett borítékban, az alábbi címre kérjük feladni:
Hírlapelfizetési és Lapellátási Iroda (HELIR)
Budapest, Lehel u. 10/A. 1900
A lap közvetlenül is előfizethető
a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámon.

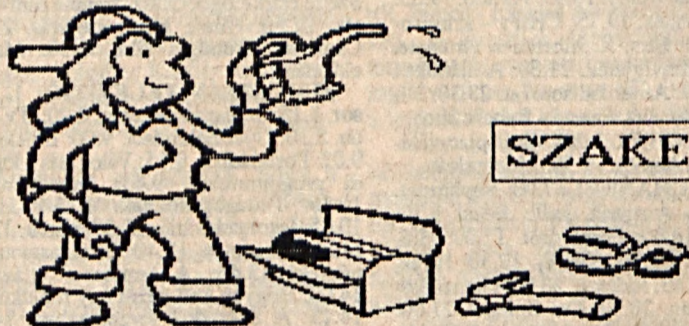
A FIATAL KATOLIKUSOK LAPJA AZ

ÚJ HANG
A MAGYAR SAJTÓBAN,
AMELY A POLITIKÁNA
MÉLYEBB KÉRDÉSEKRŐL
BESZÉL.

„Szakmunkástanulókért” Kulturális Egyesület

Az Egyesület célja a tanórán kívüli nevelés új demokratikus formáinak megteremtése, a szakmunkástanulók művelődésének segítése.

Tisztelt Asszonyom, Uram!

Ha Ön olyan helyzetben van, hogy tud és akar is segítségünkre lenni kérem adjon lehetőséget arra, hogy terveinkről részletesen tájékoztathassuk.

Ügyintézőnk:

KAPOSI JÓZSEF
1062. Budapest, VI. ker.
Népköztársaság u. 63-65
Tel.: 06/1/427-556 vagy 1427-188

Eurobasket

Folytatódik az olasz sorozat?

Szerdán két európai kosárlabda-kupában is döntőt játszanak, de – érdekes módon – csak az egyikben tisztázódik, kié lesz a trófea? Hogy miért? Mert a Koracs Kupában még csak az oda-visszavágó alapon sorra kerülő finálé első felvonásán jutnak túl, a döntés csak az egy hét múlva esedékes második összecsapás után születik meg.

Ami a nők második számú versenysisét, a Kuracs Kupát illeti, itt már gyakorlatilag eldőlt az első kérdés. Egy hete, a pármai első összecsapáson 79–54-re győzött az olasz Primizia Parma, s a 25 pontos előny behozhatatlannak tűnik a tavalyi BEK-győztes jugoszláv Jedinstvo Aida Tuzla számára. Az olaszok sztárja az amerikai Cooper, aki 48(!) pontot „szórt” múlt szerdán. Mellette honfitársa, Upshaw és az olasz válogatott Draghetti és Rossi számít erősségnek. A tuzlaiaknál az óriás – 201 centis – Mujanovics a kulcsfigura, de neki csak 12 pontra futotta az erejéből Pármában.

A férfiak Koracs Kupája döntőjében szerdán az olasz Scavolini Peasaro a spanyol – pontosabban katalán – Joventut Badalonát fogadja Adriai-tengerparti otthonában. Teljesen egyformák az esélyek, mindkét csapat kiváló erőkből áll. A Scavolini vezet a bajnokságban, s a két amerikai – Darren Daye (200 cm), Darwin Cook (188 cm) – mellett a remek olasz válogatott centerek – Walter Magnifico (208), Ario Costa (211) –, valamint a szintén válogatott irányító, Andrea Gracis (193) is az ő esélyeiket javítja. Am a Joventut sem akármilyen csapat! A

tengerentúli vendégjátékosok – Reggia Johnson (204) és Lemone Lampley (207) – továbbá a veterán, 35 éves Jose Maria Margall (197), a válogatott Jordi Villacampa (195) és Jose Antonio Montero (191), valamint a két húszéves, egyaránt 209 centis center, Carlos Ruf és Juan Antonio Morales mind-mind kiváló kosárlabdázók.

Egy biztos: az olaszok a Knorr Bologna révén – a KEK-ben – már megkezdtek az idei trófeaújítást. Senkit sem lepne meg, ha a Parma és a Pesaro folytatná az „olasz sorozatot”.

Július 12-től 22-ig Malajziában rendezik a XI. női kosárlabda világbajnokságot. Kedden az ország fővárosában, Kuala Lumpurban megtartották a sorsolást, elkészítették a csoportbeosztást. A legerősebbnek a C-csoport tűnik, ahol az olimpiai bajnok Egyesült Államok az EB-ezüstérmes Csehszlovákiával, és az ugyancsak a világ legjobbjai közé sorolt Koreai Köztársasággal, valamint az afrikai kontinens egyik képviselőjével verseng a két továbbjutó helyért.

Az olimpiai és vb-ezüstérmes, Európa-bajnok Szovjetunió sem járt sokkal jobban, hiszen három csoportbeli ellenfele – Brazília, Kanada, Japán – sem lebecsülendő erejű.

Az A- és a C-csoport mérkőzéseit Kuchingban, a B- és D-csoport találkozóit Kota Kinabaluiban rendezik. A negyeddöntőknek és a helyosztóknak a főváros, Kuala Lumpur a színhelye.

A gerai tréner nem lelkesedik az újraegyesítésért

Merre gurul a keletnémet bicikli?

Ne higgyünk a Bildnek (!)

A Wismut Gera, az NDK kerékpár sportjának elsőszámú fellegrája. Világ- és olimpiai bajnokok egész sora került ki a gerai klubból – a tavaly őszi változásokig. Ma már továtűntek a neves bringások: a keletnémet nyitás első perceiben a profikhoz nyergeltek át. Így tett a legfényesebben ragyogó csillag, a szülői olimpiai bajnok Olaf Ludwig is. Így nem csoda, hogy a háromszoros világbajnokból edzővé avaszták gerai tréner, Günther Mortag nem különösebben derűlátó az idei versenyevad küszöbén. Bár pesszimizmusra sincs különösebb oka, mert pénztelenség ide vagy oda, a keletnémet bicikli az amatőrök világában nem valószínű, hogy defektet kap, legfeljebb elveszíti vezető pozícióját.

– Úgy gondolom, hogy a még névtelen versenyzőinkkel is ott tudunk maradni az élemezőnyben. A szovjetek valószínűleg jobbak lesznek nálunk, de a többiekkel fel tudjuk venni a versenyt.

– De mi lesz az újraegyesítés után? Mire számítanak a sportban, így a kerékpárban?

– Mint ahogy a sportolók többsége, én sem vagyok híve az újraegyesítésnek. Azok a kitűnő körülmények, amelyek rendelkezésünkre álltak, már a múlté. Bárhogy is alakulnak az események, de abban biztos vagyok: a kerékpár nem kapja meg azt a támogatást, amit eddig kapott.

– Biztosan lesznek majd tőkeerős cégek, akik fantáziát látnak a bicikli szponzorálásában.

– Az még a jövő zenéje, hogy lesznek-e.

– Megértem aggályait, hiszen nagy valószínűséggel átstrukturálódik majd az egységes Németországban a sport, s a nyugati világ mintájára a csapat-sportágak, a labdajátékok lesznek helyzeti előnyben. Mi a véleménye azokról a doppingvadásokról, amelyeket a nyugati hírgyűnökségek az NDK-s sportsikerek kapcsán világgá kürtöltek. Jó, nem veszem készpénznek a Bild magazint, de ha csak fele is igaz, az is már rengeteg...

A kérdés miatt legszívesebben faképnél hagyná, de, ha nehezen is, nekiveselkedik a válaszadásnak.

– Aschenbach aljas rágalomhadjá-

ratot indított ellenünk, a pénzért eladta a lelkét. Megfordultam nem is egyszer az úgynevezett edzőközpontokban, edzőtáborokban, tudom, hogy mivel, hogyan segítették a felkészítést.

– No de ennek a doppingkampánynak nem a kerékpárosok voltak a célpontjai, hanem a hírtelen „szakállasodott” női atléták, úszók. Nem lehet, hogy Ön ezekben a sportágakban nem látott a kártyák közé?

A hallgatását előbb beleegyezésnek vettem, de néhány másodperc múlva gesztusaival jelezte: ezt a kérdést, ha lehet, akkor kihagyja...

– Százalékban kifejezve mennyi így Ön szerint az igazság abból, amit Aschenbach és más Nyugatra áttelepülték híresztelnek?

– Legfeljebb öt százalék. De ennyi vétség más országok sportolójának a számlájára is felróható, nemde...

– De gondolom, hogy Ön szerint ebbe az öt százalékba nem tartozik bele a gerai világbajnok, Olaf Ludwiggal kapcsolatosan felröppentett doppingvadás, miszerint valamilyen elektromos izomgerjesztőt használt.

– Egyszerűen röhejes ez az állítás. Ludwignak mindig is arra kellett törekednie, hogy túlságosan ne nőjenek, dagadjanak a lábán az izomkötegek. Mert a hegyen ez kifejezetten hátrányos. Nos, ennyire vegye komolyan ezeket a híreket.

Herr Mortag! Lehet, hogy a biciklisek nem annyira vagy egyáltalán nem (!) sárosak, de ettől függetlenül nem vagyok meggyőződve, sőt...

Bálint Gy.

Melbourne – esélyes az „aranyolimpiára”

Melbourne-ben tartotta legutóbbi elnökségi ülését a Nemzetközi Súlyemelő Szövetség (IWF). A színhely a sportág szempontjából azért számított különlegesnek, mert az IWF történetében mindeddig Ausztrália volt a „fehér folt” abban az értelemben, hogy az öt földrész közül egyedül itt nem tanácskozott még sohasem a nemzetközi szövetség vezérkara. Pedig a kontinensnyi országban mindmáig a súlyemelés az egyik legnépszerűbb sportág, amit az ülés idején tartott Világ Kupa-verseny is igazolt.

Nagy érdeklődés kísérte a Momba Kupáért kiírt viadalt, amelyre 24 ország küldte el sportolóját – idézte fel az elmúlt napok eseményeit Aján Tamás, az IWF magyar főtitkára. – Csodálatos volt a rendezés, Melbourne szívében egy olyan művelődési központban, egészen különleges helyen zajlott le a verseny, mintha mi Budapesten, mondjuk az Operaházban bonyolítanánk le nemzetközi súlyemelő vetélkedőt.

– Ön nem csupán az IWF főtitkáraként jár Melbourne-ben, hanem annak a bizottságnak a vezetőjeként is, amelyet az ASOIF, a nyári olimpiai sportágakat tömörítő nemzetközi szövetség jelölt ki az 1996-os „aranyolimpiára” rendezésére pályázó városok felkeresésére. Mi kerülhet be a jelentésébe a melbourne-i előkészületekről?

– Az ausztrál nagyváros – mondhatom nyugodtan – nagyon jól áll a felkészülésben, lényegében már 1991-ben meg tudná rendezni az olimpiát. Csupán néhány új versenyszínhely végleges kiépítése van hátra, és maguk a melbourne-i ek kezdettől abszolút szívügyüknek tekintik az ötkarikás játékokat. Az 1996-os házigazda kitérőről döntő NOB-szavazás szeptemberben lesz, s a látottak alapján úgy ítélem meg, hogy a kandidálók közül Athén és Toronto mellett Melbourne-nek is jó esélye van a „győzelemre”.

Kupaszerda

Lesz-e botrány Belgrádban?

Kedden már két találkozót lebonyolítottak az európai labdarúgó-kupák negyeddöntői visszavágói során, de az igazi slágerösszecsapásokra, azaz a további 9 mérkőzésre szerdán kerül sor, majd a sort egy csütörtöki KEK-visszavágó zárja.

Ezúttal is a holland és nyugatnémet bajnok, a PSV Eindhoven és a Bayern München vetélkedése ígéri a legnagyobb izgalmakat. Az első, müncheni 90 percet a bajorok nyerték meg 2–1 arányban. Sokáig esélyük volt az általuk ideálisnak tartott 2–0-ás győzelemre, amellyel hitük szerint biztosan jutottak volna el az elődöntőbe, de a sérült brazil Romariót helyettesítő dán válogatott Povlsen megszerezte a hollandok fontos gólját. Így a második mérkőzés előtt gyakorlatilag semmi sem dőlt el, a PSV-nek elengedő az 1–0-ás győzelem a továbblépéshez. A hollandok edzője, Guus Hiddink úgy nyilatkozott, hogy akár a hosszabítás, sőt a 11-es rúgás sem elképzelhetetlen, azaz a végsőkig feszítődhet a húr szerda este.

A bajorok mestere, Jupp Heynckes szerint már a müncheni 90 perc előtt sem becsülték le az Eindhoven, és ezúttal is minden okuk adott a félelemre, mert ahogyan fogalmazott: minden megtörténhet! Jürges Kohler, a Bayern hátvédje így vélekedett:

– Ha beállunk védekezni, kiestünk. Ha viszont rúgnak egy gólt – például mi szerezzük meg a vezetést –, akkor mi játszunk az elődöntőt.

A PSV-Romariót kivéve – legjobbjával várja a csatát, a Bayernben Aumann kapus bokaszalag-húzóadás ellenére is vállalta a játékot. Az még nem dőlt el, hogy Flick vagy Kögl játszik-e a középpályás sorban.

Az utóbbi időben fáradt csapat benyomását keltő, a BEK-ben címvedő olasz AC Milan a mecheleeni 0–0 után optimizmussal várhatja a belga bajnokot. Igaz, maga az itáliai edző, Arrigo Sacchi is elismerte: két holland légiósának, van Bastennek és Rijkaardnak sokkal jobban kell játszania, mint tették azt legutóbb, az Internazionale elleni vesztes bajnoki mérkőzésen. A sokáig sérült Donadoni ismét kezd for-

A Bayernnek és Milannak melege lesz

esetben szerdán kitört volna a „futballháború” a rivális szurkolók között...” Ami a játékot illeti: a Dinamo a hét végén értékes döntetlent ért el legnagyobb hazai riválisa, a Steaua ellen, és ez a pontszerzés megnyugtatta Lucescu edzőt.

A Partizan az utóbbi egy hónapban szinte csakis vereségeket számlált: a Ljubljánától (1–5), a Radtól (0–2) és Crvena Zvezdától (0–2) is kikapott, majd következett a bukaresti 1–2.

– Ez a múlt, mert Titogradban győzünk, s megkezdődik a nyerő széria – jelentette ki a Partizan edzője, Ivan Golac. Ő nem takargatja lapjait: A Dinamo gólveszélyes csatárát, Raducioiut Szpaszics, a másik támadó kiválóságot, Mateutot pedig Sztanojkovics őrzi majd igen szorosan.

Nagy bravúrra készül az UEFA Kupában Kovács Kálmán csapata, a francia Auxerre. Az Auxerre az első csatát 1–0 arányban elveszítette az olasz Fiorentina ellen, de azóta egyre jobb formába lendül. Különösen igaz ez a belga légiós középpályására Enzo Scifóra. Az UPI szerint kulcsjátékos lehet szerdán Kovács Kálmán. Munkatársa meg is kérdezte a magyar labdarúgót: be jut-e az Auxerre az elődöntőbe?

Scifo szerint viszont a Fiorentina „feszít” az Auxerre-nek, következképpen továbbjutást tippel. Véleményéből kitetszik, hogy nincs messze az idő, amikor ez a most még kincsinynek nevezhető francia csapat az európai élvonalba tör.

Ugyanebben a kupában nyugodt lehet az olasz Juventus, hiszen az első,

hamburgi összecsapáson 2–0-ra verte a nyugatnémet HSV-t. Az idegenbeli siker jótékony hatása még jelentősebb annak ismeretében, hogy a „Juve” március 11-én 3–0-ra győzött bajnoki találkozón a Milan ellen, s azóta az olasz kupadöntőbe is bejutott.

– Elméleti, szerintem mindössze egy százalékos esélyünk van arra, hogy továbbjussunk Torinóban – nyilatkozta a hamburgi középpályás, Thomas von Heesen. – De ez az egy százalék is százalék. A Juventus nagyot téved, ha azt hiszi, hogy formalitásnak tekintjük a visszavágót!

A szerdai műsor:

BEK: Olympique Marseille (francia) – CSZKA Szófia (bolgár), Marseille, 20 óra – első mérkőzés: 1–0

AC Milan-KV Mechelen, Milánó, 20.30, 0–0

PSV Eindhoven–Bayern München, Eindhoven, 19.30, 1–2

Dnyepri (szovjet)–Benfica (portugál), Dnyepropetrovszk, 17, 0–1

KEK: Partizan Beograd–Dinamo Bucuresti, Titograd, 16, 1–2

Admira Wacker (osztrák)–Anderlecht (belga), Bécs, 20, 0–2

UEFA Kupa: Auxerre–Fiorentina, Auxerre, 19, 0–1

Werder Bremen (nyugatnémet)–FC Liege (belga), Bréma, 20, 4–1

Juventus–Hamburg, Torino, 20.30, 2–0

Csütörtöki KEK-visszavágó: Grasshoppers (svájci)–Sampdoria (olasz), Zürich, 20.15, 0–2

Visszavágtunk!

Magyarország–USA 2–0 (0–0)

Üllői út 15 ezer néző. V.: Holzmann. Magyarország: Brockhauser – Mézőly, Pintér, Limperger, Mónos – Mária, Bognár, Duró, Palaczkó – Jován, Petres. Csere: Fischer, Horváth Cs., Balogh T., Lakatos.

Teljesen megfiatalított magyar válogatott mutatkozott be az Üllői úton, ahol a Fradi-szurkolók támogatását is élvezhették a játékosok. Az már az első percekben kiderült, hogy a jó fizikai felépítésű amerikaiak enyhén szólva „törtek a labdát”. Jobbára csak védekeztek, de ezt a 39. percig jól csinálták. Ekkor szerzett Petres vezetést a magyaroknak. Szünet után csökkent az iram és a színvonal, ám Limperger bombagólja bebiztosította az egyébként teljesen megérdemelt magyar győzelmet.

DÁTUM

Kéjgáz a kóterben

Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága engedélyezte a lelki beteg elláték kábítószeres kezelését, de csak olyan esetekben, amikor a páciens ön- vagy közveszélyes. S ahogy én (nem) ismerem az ottani börtönviszonyokat, kétségem sincs afelől, hogy élnek is majd ezzel a lehetőséggel. Működhet hát a századfordulón kéjgáznak titulált drog, álomba ringathatja a békéltlenkedőket, akik szerintem akkor lennének csak igazán dühösek, ha például egy magyar börtönben csücsül-nének. Itthon, igaz nem alkalmazzák ezt a barbár és egészségromító módszert, legföljebb a smasszerek dörgő szava hat kábítólag, de azért nem fenéki tejfél az élet. Az ön- és közveszélyes bűnözők óvatlan pillanatban kanalat nyelhetnek, vagy bármi mást, ami lecsúszik nyelvcsücsükön s a kezüik ügyebe kerül. S bár lehet, hogy áhítóznának egy-egy kéjesen elszívott marihuánás cigarettára füstjére, erre egyelőre aligha számíthatnak. A kokain, hasis meg az egyéb bódító szerek sem jöhetnek számításba, bár egy régi kimutatás szerint hazánk volt a legnagyobb kábítószer-termelő – legalábbis hivatalosan, orvosi célokra.

Nem tudom, volt-e rá lehetőségük, de gondolom a kéjgáz helyett megtette az utóbbi időben a pártok másora is a hatását. Aki ezeket megnézte – amúgy többségében – az alighanem megfogadta: ha visszakapja szavazati jogát, maga is alakít legalább egy kis pártocskát, mondjuk a cellatárssal. Ha egyben elv- és cellatárs is illető, az még jobb, mert megvan a közös platform. S ha mindez együtt, már nem is kell a kéjgáz. Csak egy kis pénz...

#

Elutasított kérelem

A Legfelsőbb Bíróság kedden, úgynevezett nemperes eljárásban elutasította az SZDSZ jogorvoslati kérelmét, amely a pártok emblémájának a területi választókerületi szavazólapon való feltüntetéseire vonatkozott.

A végzet azzal indokolták, hogy a választójogi törvény mellékletében szereplő szavazólap-mintán a párt neve szerepel, vagyis az az elnevezés, amelyen az adott szervezetet a bíróság nyilvántartásba vette. Így a pártok ennek ismeretében készülhetnek választási kampányukra, illetve a szavazásra. Másrészt a választás előtt néhány nappal, a választások tisztasága és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a választójogi törvény ezen lényeges szabályain változtatni nem lehet. Azok a pártok, amelyek a kampány során inkább elnevezésükkel szerepeltek, nem kerülhetnek hátrányba azokkal szemben, akik főként emblémájukat reklámozták.

Egy diáklányért!

A Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei szervezete az Országos Sajtószolgálaton keresztül kéri a vállalatok, intézmények, társadalmi szervezetek, magánszemélyek segítségét Wermeser Edina miskolci diáklány (Zrínyi Ilona Gimnázium II. osztályos tanulója) NSZK-beli gyógykezeléséhez. Wermeser Edina 1985-től gerincferdülésben szenved. A gondos orvosi kezelés ellenére állapota napról-napra, szemmel láthatóan romlik. Az Országos Rehabilitációs Intézetben végzett vizsgálatok szerint gerincferdülésének mértéke csak műtéti beavatkozással gyógyítható. Ilyen műtétet Ma-

gyországon nem tudnak elvégezni, ezért egy NSZK-beli intézetet javasoltak. Az orvosok véleménye szerint Edinát még ebben az évben meg kell műteni, mert állapotában további súlyos károsodások léphetnek fel.

A műtét költsége előreláthatólag 40 ezer márka (közel két millió forint), amelyet a családja előteremteni nem tud. A felajánlott összeget mind közösségek, mind pedig magánszemélyek adományait a Borsod Megyei OTP-nél (279-98005) Wermeser Edina nevére elkülönítve 4425-5 csekkzámmal lehet befizetni.

Csend lesz!

Megkezdődött a szovjet harci repülőgépek kivonása Debrecenből. Az első harci gépek kedden délelőtt hagyták el a debreceni szovjet katonai repülőteret.

Szlovén politikus -magyar kitüntetés

Sonja Munda-Ledineket, a Szlovén Köztársaság végrehajtó tanácsa nemzetiségi hivatalának vezetőjét a szlovéniai magyar kisebbség érdekében végzett munkájáért a Magyar Köztársaság Zászlórendjével tüntették ki. Az elismerést Tabajdi Csaba nemzetiségi miniszterhelyettes nyújtotta át Ljubljánban Dusan Sinigoy szlovén köztársasági elnök és Svraka István belgrádi magyar ügyvivő jelenlétében. A Tabajdi Csaba vezette magyar kormányküldöttség a hétvégén részt vett a magyarországi szlovén kisebbség ljubljánai kulturális bemutatója alkalmából rendezett politikai kerekasztal értekezleten is.

Elhunyt Kelemen Gyuláné

Kelemen Gyuláné újságíró, az MTI Külföldi Adások Szerkesztőségének nyelvi szerkesztője 54 éves korában, súlyos betegség következtében elhunyt. Temetése 1990. március 23-án pénteken 14.30 órakor lesz az óbudai temetőben.

Ujjlenyomat

A mackós megijedt

Rabló és pandúr egyaránt tisztában van vele, hogy az ujjlenyomat döntő jelentőségű kettejük korántsem barátságos mérkőzésében. Eppen ezért is figyelt fel a bűnüldözés brit krónikása arra az esetre, amelynek Manchester volt a helyszíne. Megszólalt egy magánházi vészjelző-berendezése, a rendőrök a helyszínre rohantak. A lakást kétségtelenül feltörték, azonban semmi sem hiányzott. Sőt, valamit otthagytak: egyikük munkás jobbkezének két ujjpercét. A corpus delicti az ujjlenyomat keresése közben tűnt fel, a páncélszekrény alatt. „Nyilvánvaló – állapította meg Joe Chadwick felügyelő – a betörő a mackót akarta elvinni, de vagy tapasztalatlan volt, vagy megijedt a vészjelző szirénájától s a jókora zsákmányt a saját ujjára ejtette. Mindenesetre köszönet a precíz ujjlenyomatért.”

Készenlétben a Vöröskereszt

A marosvásárhelyi magyar sérültek védelmét kérte a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságától a Magyar Vöröskereszt. Felkérték a genfi szervezetet, hogy tájékoztódnak a sérültek helyzetéről. Amennyiben szükségét látja, a magyar segélyszervezet kész megfelelő orvosi segítséget is nyújtani a bajbajutottaknak.

Felhívás együttműködésre!

Tisztelt pártok, a választási finisben itt a nagy lehetőség: Aki bizonyíthatóan képes hirdetni, hogy az eddig lezüllesztett állami ipar két éven belül nyereségesé tehető, miközben magánérdekeltségűvé átfordult, az megszerezheti az állami iparban dolgozók szavazatainak a többségét. Az ÉRTÉK-egyensúlyi társadalom annyi jobban szervezett bármilyen eddiginél, hogy megfelelően alkalmazott rész-megoldásai is képesek lennének mindekre. A második év végére már a jelenleg veszteséges gazdaság a mai lehetőségei maximumát elérné, amelyből a továbbfejlődés mindenképpen gyorsabb lenne, mint a magángazdaság bármilyen gyors fejlődése esetén. Javuló pénzre, gazdaságra, gyorsabban csökkenő inflációra, munkanélküliségre más módot

nem lehet találni. Egymást nem mélybetaszítani kell, hanem valamennyiünknek együttműködve felfelé segíteni egymást. Dolgozók, alkalmazottak, vezetők, tulajdonosok, tőkések, kérdezzétek, miként valósul meg, mert mindenki számára előnyös a Közös Érdekeink Rendszerében a jelenlegi helyzetünkben a vállalt együttműködés. Márpedig valamennyiünk közös érdeke a saját múltunkhoz képesti leggyorsabb fejlődés. Akik hajlandóak vagytok a felhíváshoz csatlakozni, írásban jelezzétek, érdeklődjétek! A szerkesztőségnek pedig köszönöm, hogy saját felelősségemre közlésem felhívásom, amelyben a hazám leggyorsabb talpraállásának lehetőségéről hírt adhatok. Dorogi László Bp. Izzó u. 6.

Magyar-szovjet gazdasági tárgyalások

A két ország küldöttsége – Medgyessy Péter, illetve Sztjepan Sztarjan vezetésével két napig tárgyal Budapest. A magyar delegáció azzal a szándékkalült a tárgyalóasztalhoz, hogy tető alá hozza a hónapok óta húzódozó évi magyar-szovjet árucserre-forgalmi és fizetési jegyzőkönyvet, mert annak hiánya egyelőre visszaveti a kereskedelmi forgalmat. Amennyiben szükséges ehhez, meg kell kötni a szaldó konvertálásáról szóló megállapodást. A magyar fél emellett véleményeserőt kívánt folytatni a szovjet küldöttséggel az 1990 utáni együttműködési mechanizmus tartalmáról.

Úr-lesen

„Sikerrel” járt az úrtárgyak tanulmányozására alakult belga társaság nagyszabású repülő csészealj vadászata a legutóbbi hétvégén. A SOBEPs társaság az elmúlt év őszé óta nem kevesebb mint 1500 különböző megfigyelést gyűjtött össze Eupen és Liège városok környékén közelebről nem azonosított repülő tárgyakról. A SOBEPs elhatározta, hogy mozgósítja tagságát és az érdeklődőket, és megpróbálja „elcsipni” a hol itt, hol ott jelzett rejtélyes égi látogatókat.

Péntektől hétfő éjfélig négy megfigyelő csoportot állított lesbe a környéken, rádiótelefonokkal, infravörös kamerákkal, mágneses és elektromágneses detektorokkal felszerelve. A SOBEPs nagy reklámmal felhívást intézett a körzet lakosságához, hogy vegyen részt a megfigyelésben, s értesítse a gyanús jelenségekről különleges csoportjait. Pénteken és szombaton több felhívást kaptak, de a helyszínre érkezve a megfigyelők semmit sem találtak.

Hazai érmek – itthon

Hazatért numizmatikai hungarikák címmel kiállítás nyílt a Magyar Nemzeti Múzeumban. Ezúttal azokat a pénzeket, érmeket láthatja a magyar nép, melyeket a nyugat-európai műtárgykereskedelemből hozott haza az éremtár. A kiállítás 34 külföldről szerzett műtárgyat mutat be: egyesek numizmatikai jelentőséggel bírnak, mások – ezen túlmenően – hazánk történelmének jelentős tanúi. A gyűjtemény május 20-ig tekinthető meg.

Holnap
számunkban
olvashatják,
miért volt drága
Litvánának
az orosz bunda